

LA VIDA
ESPIRITUAL
BUENOS
AIRES

DUHOURO
ZINZENTE

JUNIO 1981

El Espíritu nos consagra para dar testimonio

Para eso somos fortalecidos por el Espíritu Santo en el Sacramento de la Confirmación, que completa nuestro Bautismo. En la Iglesia primitiva, los Apóstoles “confirmaban” a los recién bautizados, orando e imponiéndoles las manos. Mediante un gesto semejante, al que se agrega la unción con el santo Crisma, también nosotros recibimos la misión de ser testigos de Jesús. Así como por el Bautismo, todos participamos del sacerdocio de Cristo, también nosotros recibimos la misión de ser testigos de Jesús. Así como por el Bautismo, todos participamos del sacerdocio de Cristo, también todos participamos de su condición profética, especialmente, por medio de la Confirmación.

La unción con el Crisma “significa” elocuentemente esta acción del Espíritu en la Confirmación. El Crisma es aceite perfumado. Y la unción del Espíritu penetra en nosotros con la suavidad y la fuerza del aceite. Para que nos “impregnemos” de Cristo y nos identifiquemos cada vez más con El, convirtiéndonos en “otros Cristos”. Y para que así podamos ser realmente *la fragancia de Cristo al servicio de Dios*, de acuerdo a una expresión de San Pablo, que resume muy bien la vocación cristiana.

Pregovori o krvi

Kri vseh ljudi ima enako barvo. (ameriški)

Krvi ni mogoče spremeniti v vodo. (albanski)

Krvi ne speremo s krvjo, temveč z vodo. (turški)

Kapljica slabe krvi se pozna do sedemnajstega rodu. (irski)

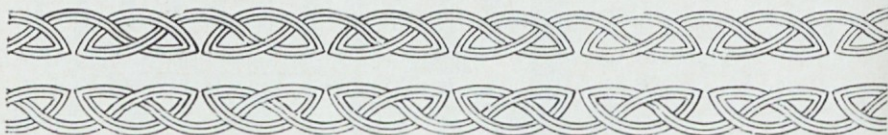
Zemlja ni žejna krvi vojakov, temveč znoja delavcev. (brazilski)

Kri mlada pravi: poskočiva; stara pa: posediva. (slovenski)

Pod kožo je vsakdo krvav. (slovenski)

Kri ni voda. (slovenski)

Kdor ima le kapljo vaše krvi, ne more ostati do vas brezbrizen. (arabski)

DUHOVNO ŽIVLJENJE

LETO 48

JUNIJ 1981

Dolžnost pričevanja

„Tako je tudi z vstajenjem mrtvih.

Seje se v minljivosti — vstaja v neminljivosti.

Seje se v slabosti — vstaja v moči“ (1 Kor 15, 42-43).

Tako je tudi z vstajanjem resnice. V neminljivost, čast in moč se povzpne nenadoma kot ob velikonočnem vstajenju, potem ko so jo imeli za dokončno zakopano in onečaščeno.

Resnica ima svoje zakone, ki so v tesni zvezi z duševnimi zakoni človeške narave. Laž podsuje in pokrije resnico po človeškem delovanju, resnica vznikne izpod lažnih plasti po dejanju človeške kreposti.

V krepost se nam bo štel, da izpričujemo resnico; božjo, pa tudi zgodovinsko. Posebno zgodovinsko resnico o tistih, ki so bili izvoljeni, da izpričajo Kristusa z neovrgljivo močjo krvi tudi v slovenskem narodu. Poklicanost k pričevanju nam je nakazana po smeri in načinu potov, ki nam jih božja roka piše od maja in junija leta devetnajsto petinštiridesetega.

Kdo kakor mi? Tisti, ki živimo v svobodi in nam je jezik prost. Tisti, ki moremo pisati z nezavezanimi rokami. Tisti, ki se zavedamo, da nam je to naloga.

Naše pričevanje ni obrnjeno nazaj, čeprav priča o dogodkih preteklosti. Opisovanje življenja krščanskih svetnikov in mučencev ima v sebi dinamično silo bodočnosti. Potrdilo je 2000-letno krščanstvo. Pričevanje o mučencih komunistične prevare na slovenskih tleh v dvajsetem stoletju sodi med velike poteze naše bodočnosti.

Zakoni zla se zdijo močni in uspešni na kratko dobo, na velike

razdalje zgodovine pa odjenjajo pred neizprosno doslednostjo zakonov resnice. V slavo neminljivosti, časti in moči vstajajo naši junaki in mučenci, čeprav so bili njihovi grobovi dnamitirani v kočevskih jamah.

K tej slavi naj pomaga naše junaško pričevanje!

-M -N

Poslanica s Slovenskega dneva 81

Dragi Slovenci in Slovenke!

Slovenci, zbrani dne 26. aprila 1981 na Slovenskem dnevu v Argentini, iskreno in pristržno pozdravljamo vse Slovence in Slovenke v domovini, na Koroškem, Goriškem, Primorskem, v Porabju ter tudi ostale, razpršene po vseh celinah sveta.

Kakor vsako leto, tako smo se tudi letos zbrali na Slovenskem dnevu, da znova utrdimo svoje ideale in si znova nabere moči za njihovo uresničenje. Smo in hočemo ostati Slovenci, hočemo biti svobodni, hočemo sami odločati o svoji usodi. Koliko naših bratov in sester ne živi v polni svobodi, koliko Slovencev je preganjanih in zapostavljenih, eni zaradi vere, vesti in demokratičnega prepričanja, drugi zaradi slovenskega rodú. To je bolečina nas, ki živimo v svobodnem svetu. Tem bratom in sestram v stiski moramo pomagati. Trdno upamo, da bo postala naša domovina zopet svobodna, prosta komunističnega nasilja, da ne bo zgubljala vedno bolj svojega krščanskega in in slovenskega obraza.

Pomagati hočemo in moramo tudi bratom v zamejstvu, da jim bodo priznane vse tiste narodne pravice, ki jim gredo po božjih in človeških zakonih.

To so, dragi Slovenci, naše skupne skrbi in skupne težnje. To nas vse združuje v veliko družino, ki je Slovenija v svetu.

S slovenskimi pozdravi!

Naš dom, San Justo, Buenos Aires.

Kristus prihaja k vesoljni sodbi (Michelangelo, Sikstinska kapela v Vatikanu; detajl)

Junjski spominski dan 1981

BESEDA MOJI GENERACIJI

Najprej, zahvalimo se Bogu, da nam je ohranil življenje kljub vsej grozi let 1941-1945.

Potem iskrena hvala in vse priznanje tistemu Vaškemu Stražarju, ki je prvi sprožil puško v obrambo svoje vasi, sorodnikov in prijateljev. Njegovega imena nikdar več ne bomo mogli ugotoviti, a fant je bil bolj brihten kot marsikateri doktor, ki še danes morda razpravlja o tem, ali smeš v samoobrambi seči po orožju.

Končno, hvala vam vsem, ki ste boj dokončali.

Danes se gotovo vsake toliko časa zberete in obujate spomine. Jaz tudi. Bo namreč letos 40 let, odkar je Edvard Brajnik 4. decembra 1941 — bil je četrtek — ustrelil v šiški mojega prijatelja in — če smem tako zapisati — šefa četniške organizacije Slovenskega narodnega gibanja ing. Franceta alias Fanouša Emmra.

Danes se mi Brajnik smili: kaj je mislil on odn. Vito Kraigher ali Zdenka Kidrič, ki so ga poslali ubit fanta, čigar edini cilj je bil: čim manj žrtev, da bomo svobodo dočakali kot zrel narod. Zdaj, po štiri-desetih letih, vidimo, da niso s svojo idejo dosegli ničesar, kar bi bilo v rešitev slovenskega naroda. Nasprotno, zapeljali so ga v vode bizantinstva, ubili v mladini sleherni

čut za javno udejstvovanje in njih policijska oblast je tako močna, da sleherni disident izgine s površja.

Kje je tista opevana svoboda, ki naj bi jo prinesla Osvobodilna fronta? Če pod svobodo razumejo to, da se dnevno vale množice v Trst nakupovat, je to tragika. Če pod svobodo razumejo te ali one socialne pridobitve delovnih množic, je sicer priznanja vredno, a isto bi naredila tudi demokratično sestavljena vlada. In to z manjšimi dolarskimi podporami kot sedanja vlada, ki še vedno živi v blišču preloma z Moskvo — tega preloma ni bilo s strani Jugoslavije odn. Josipa Broza, ampak s strani Moskve.

Zakaj Tito ni podprl Madžarov ali Dubčeka, ko so se pojavili upori? Enostavno zato, ker ni imel poguma. A kljub temu je sleherni leto našel primeren izgovor, da je stalno dobival pomoč: zdaj slaba letina, zdaj poplave in potresi, in končno karkoli, kar mu je prišlo na misel. Danes je Jugoslavija v bankrotu, pa naj v Delu napišejo, kar hočejo. Ne bom se spuščal v podrobnosti, ker o teh pišejo v drugih listih; kar bi rad poudaril, je samo to, da je vsa tako imenovana prototrošniška miselnost Slovenijo duhovno izropala — z redkimi izjemami seveda, ki jih pa na žalost ne moremo poznati, ker morajo pač molčati.

Nastala je praznota duha. Zato po tolikih letih s pogumom lahko zapišem, da je vsej naši generaciji za večne čase ostal neizbrisen pečat, da smo od leta 1941 naprej, poslušajoč papeške enciklike, predvsem pa našega škofa dr. Gregorija Rožmana, izbrali pot in tako — z božjo milostjo, ki nam je podarila življenje od leta 1945 naprej — vzgajili generacijo za nami.

BESEDA GENERACIJI ZA NAMI

Morda ste z nami prišli kot otroci, mladoletniki, mnogi ste se rodili že na argentinski zemlji. Povedali so vam vaši starši, zakaj smo v zdomstvu. Pa verjetno niste verjeli, da je oče prišel na obalo Srebrne reke samo z enim kovčkom ali zabo-

jem, mama pa prav tako skupaj s starši; če je bila sama, je tudi imela samo en kovček.

Zato si danes nihče ne more zamisliti, da so iz tistih kovčkov ali zabojev nastali novi domovi, zrastle nove družine. Povem, kar sem že velikokrat dejal in enkrat zapisal: če v tistih letih prihajanja semkaj (1947, 1948 in delno 1949) ne bi msgr. Orehar s pomočjo pokojnih Mizerita in Majhna ustvaril šolstva, če ne bi Miloš Stare kot predsednik Zedinjene Slovenije zaoral na globoko, bi verjetno tolikšnega sodelovanja generacije za nami ne bilo.

Zdaj ste že marsikje na vodilnih mestih, vaš glas in vaše mnenje sta upoštevana, torej ostane samo eno: delajte naprej, čeprav je Slovenec biti in ostati zelo težko. A vedno imejte pred seboj zgled očetov in mater! In to vedno, povsod in kjerkoli, kajti to je edini način, s katerim boste svojim staršem vrnili vsaj del tistega, za kar so se oni borili.

Razumeli me boste, če vam rečem, da vam ne sme zmanjkati poguma. Marsikdo iz naše generacije je že „vsega sit“, je siten in se velikokrat ne da z njim pogovoriti. Približajte se jim in jih boste otajali. Za dobro delo nasledstva je predvsem potreben najprej razgovor, doma v družini, potem v družbi. Potrpite, če vam bodo svoje doživljaje povedali po trikrat, če ne več, a naredili jim boste veselje. Prav tako na sejah, če ste že odbor-

niki: poslušajte in potem korajžno povejte svoje mnenje. Če vas ne bodo razumeli takoj, boste morda na prihodnji seji že imeli uspeh. Velja namreč, da je ena najlepših kreposti — vsaj po mojem — borbenost in ne odnehati, če si v svoji vesti prepričan, da imaš prav!

Danes ne živite v nevarnostih, kot smo jih doživljali mi. Imate pa druge pred seboj: ne divjajte z avtom, ne ubijajte se sami s preveč urami dela — telo rabi počitek — in hkrati pazite na svoje zdravje. Počivajte, kot se spodobi, od sobote do ponedeljka zjutraj, kajti izredna škoda bi bila za vse, če bi nepričakovano odšli: škoda za družino in udarec, obenem pa izguba v skupnosti, ki jo pomagata ustvarjati.

Čudno se vam bo zdelo, da tako pišem, ko vendar večina izmed vas ve, da kadim kot Turk in rad sedem k dobro založeni mizi. A verjemite, da je to precej zato, ker naši mladosti so vojna leta ukradla najlepše. Tista leta se ne bodo vrnila več, mrtvih prijateljev in znancev ne moremo obuditi, a žive z nami in nam dajejo pogum. Danes vem samo to, da 10.000 domobrancev ni in da moramo mi naše delo toliko bolj povečati, seveda zdaj že skupaj z vami, da bomo napolnili vrzel, ki je nastala.

Ali si predstavljate, kaj bi dali, da bi vaš oče ali mati, ki sta že odšla iz te doline solz, lahko videla vnuke in vnukinje? Kaj bi dali, da bi jima lahko vsaj malo vrnil, kar sta onadva naredila za vas? — Isto se dogaja meni, pa ne samo s po-

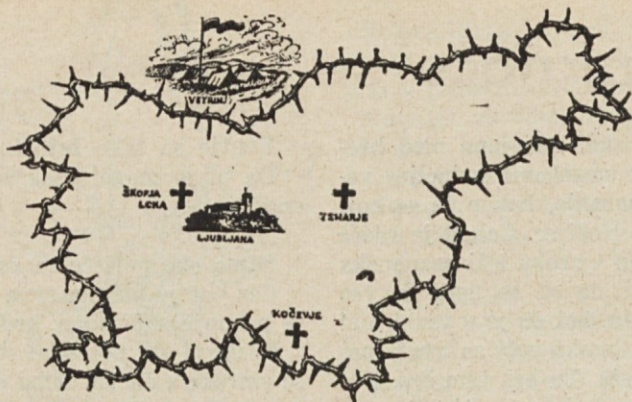
kojnimi starši, ampak z vsemi, s katerimi smo nekoč začeli skupni boj proti Titovim bandam, da bi lahko videli, kako se slovenstvo naprej ohranja preko vas v mladih.

BESEDA MLADIM

Prva nedelja v juniju je posvečena spominu vseh, ki so padli med drugo svetovno vojno za čiste ideale slovenstva. Bila je to zelo modra odločitev Narodnega odbora za Slovenijo in je tako ta nedelja resnično postala neke vrste državni praznik za vse Slovence v zdomstvu.

Kaj pa so čisti ideali: ljubezen do očetnjave, se pravi zemlje, kjer se je rodil stari oče ali oče, pa tudi stara mama ali mama; potem — ljubezen do krvi, ki se v tebi pretaka, ljubezen do vseh slovenskih izročil in končno ljubezen do slehernega Slovenca ali Slovenke, ki ju srečate — vsi imamo isto kri. In te se izdati ne sme! Zato je spominski dan tisti dan vse tiste prelite krvi, ki ni mogla pognati novega življenja. Kri tistih junakov danes pred Bogom — tako verujem — prosi in moli za nas. Morda tega ne čutite, morda se vam moja beseda zdi čudna, a trdno sem prepričan, da brez molitve teh pobitih junakov — domobrancev ne bi mogli danes tako vzgajati že tretji rod kakor ga.

Ne mislite, da so prazne besede, kadar rečemo: „Bog že ve, zakaj je tako odločil“ ali pa „Bog ve, da k sebi pokliče nekoga takrat, ko je najbolj zrel za nebesa.“ Z leti boste prišli do teh misli, kajti — na ža-

lost — velikokrat preveč pozabljate na to, da smo tudi mi bili nekoč mladi in da nam marsikatera odločitev staršev ni šla v račun. Zato — bodite mladi, pogumni, veseli — čeprav s samimi plesi ne boste rešili finančnih problemov vaših družtev — a vedno mislite, da sta poleg vas oče in mati, ki bi se rada včasih kaj pogovarjala. Recimo, namesto televizije! Mislite, da bi bil greh?

Zdaj je že tako, da nihče ne more prisiliti fanta slovenskega rodu, da se bo poročil z dekletom slovenskega rodu. Kakorkoli se boste odločili, se zavedajte, da človek računa, kolne in umre v maternem jeziku. Zato boste morali starše na neki način razumeti. A vse to je lastno sleherni družini in vsaka odloči po svoje.

Veste, ko sem bil mlad, kot ste danes vi, smo na naši fari imeli za župnika čudovitega moža posebne-ga kova — msgr. Matija Škerbca, ki je kot zdomec umrl v Clevelandu

tisti dan, ko je John Kennedy podal roko „maršalu Titu“ alias Josipu Brozu ob obisku Severne Amerike. Msgr. Matija nam je mladim vedno zabičeval: vse premalo molite k Sv. Duhu, vse premalo ga prosite za pomoč!

Rad bi vam to njegovo navodilo resno poudaril: molite in spet molite, predvsem pa molite k Sv. Duhu za vse, ki bodo slej ali prej odločali o bodočnosti očetnjave Slovenije.

Potem pa, da se vrnem na borbenost Fanouša Emmra: storite vse, da bo iz spominskega dne nastal praznik zmage Dobrega nad Zlim, to pa brez maščevalnosti, sovraštva ali zavisti.

In skupaj z menoj zmolite očenaš za vse tiste pobite, ki se jih danes nihče več ne more spomniti. Naj ostane njih spomin ohranjen v naših srcih.

Tako bo slovenska kri živela naprej.

Pavle Rant

Utrinjajoče se zvezde

Pot je ozka, stisnjena med bregove. Prek smrekovih brincljev veje veter, narahlo, kakor da se boji iti naprej. Noči se. Zahod je rdeče pobarvan in v zraku leži neznanska teža, kakor da so se ustavile vse ure na svetu, kot da je v vsaki hiši mrlič in v vsaki veži za vrati pokrov od krste. Tu bel, tam črn. Nekam grenko diši med potjo. Po rožmarinu ali po smoli, nobeden od fantov ne more prav uganiti. Preveč so trudni, da bi ugibali, noge so jim težke, zapletajo se in klecajo. Moj Bog, zdaj je doma največ dela!

Kovačeva dva sta skupaj. Fronc in Cena.

„Ti je težko?“

Froncov glas je, kakor da prihaja iz podzemske jame.

Cena odkima. Žica je tako ostra, da žre prav do kosti. In straža je blizu.

Kolona gre za kolono, kakor da se ne mislijo nikjer ustaviti, kakor da morajo priti do krvave zarje, do onih visokih gora, ki so se zadrle v večerno nebo kakor grozeče pesti.

Zarja se barva vijoličasto, le še na robu je rahlo oranžasta.

Polahno se mrači, pot ne more iz soteske. Bregova se tiščita eden k drugemu, kakor da grozita zasuti sprevod. Hosta se gosti, z bregov diši po gnilem lesu in po mokrem mahu. Prav tiho nekje curlja voda prek skale.

Fantje so tako žejni!

Da bi jo mogel vsak zajeti vsaj eno perišče.

Nič več.

Samo eno perišče za zadnjo uro.

Čez pot je planila srna in slišati je pokanje suhljadi v brdu.

Bregova sta pot tako stisnila, da se smreke z enega hriba s krošnjami skoraj dotikajo smrek z drugega hriba.

„Po dva in dva.“

Da bi mogli vsaj zapeti.

Tisto.

Gozdič je že zelen...

Za zadnjo uro.

Korakov skoraj ni slišati. Pot je nastlana z mokrim igličevjem. Kakor da je vsa gmajna zaklet grad, vsaka smreka steber.

Zdaj je že prav temno. Straže korakajo prav ob koloni.

Ne bo dolgo, ko bo vstal mesec.

Poslednjič za vasovanje.

S smrtjo.

„Na levo!“

Pot gre malo navzdol. Nekje spodaj mora biti kotlina, morda dolina z rožami, ki jih nihče nikoli ne potrga. Rastejo in segnijejo. Morda imajo srne čeznje svojo pot k studentcu.

Morda rasto za poslednji pušelj. Spominčice.

Z bregov se vali noč kakor črn valjar, ki se ustavlja ob smrekah. Tema pred mesečino.

„V grob stopamo.“

To je glas Rožnikovega Lojza. Doma ima staro mater in pol grunta.

Pred seboj dober meter prst, grob, ki bo morda prekratek za njegovo močno, veliko postavo.

Mesec vstaja. Ne vidijo ga, toda mesečina je predrila smrečje in pozlatila kaluže, ki stoje ob poti. Zrak med vejami je podoben pajčevini.

„Da bi vsaj dež šel, da bi lilo in da bi do kolen brodili v blatu,“ se spomni Kajžarjev Fronc. V takile noči je tako težko umreti. „Nisem mislil, da bo tako prišlo.“

Fronc ima doma dekle, Plavelnikovo Maričko.

„Morda ne bo hudega,“ se še drži upanje Bregarjevega Jaka.

„Kar iz glave si izbij take sanje. Poravnali nas bodo, boš videl.“

Prevčevega Petra nihče ne prepriča.

Kolona stopa navzdol. Obrazi, ki so bili pri belem dnevu bledi, so zdaj v mesečini svetli, zlati.

Navzdol, navzdol. Bregovi se oddaljujejo, dolina se širi.

Čezdalje več neba je nad kolono.

Zvezde se gosté, komaj je prostora za mesec, ki se je pognal mednje.

„Na desno!“

Povelje je padlo kakor puščica, ki jo izstreli neznanec izza drevesa.

Kolona se okrene. Straže se gosté, koraki prvih postajajo krajši.

V srca plane poslednja misel. Na koso naslonjena stoji smrt na jasi.

Mesec je tako ledeno mrzel na baržunasti črnini, da boli, če pogledaš vanj.

Prva kolona se postavlja v red, straže sklenejo krog.

Jasa je dolga. Na južni strani rasto hrasti. Košati so in v mesečini videti kakor kralji Matjaži. Na severni strani je kamenje in brinje.

Zdaj mora nekaj priti. Tišina je tako težka, kakor da je vse ozračje iz železa.

Nekaj mladih bruhne v jok.

Potokarjev Vorenc, ki ima tri otroke, stoji, kot da je iz kamna. Oči ima uprte med zvezde.

Saj mora priti čudež.

Čudeža ni.

Prva strojnica zalaja. Kakor pobesnel volk tuli v mesečino. Prvih deset iz vrste klecne. Premetavajo se, le dva mirno ležita in samo trzata z nogami.

Potlej bruhne od vseh strani. Ka-

kor da se trgajo plazovi. Krogle se sploščujejo ob kamenju, kriki napolnjujejo jaso. Nekaj preplašenih ptičev se dvigne iz krošenj in se z zaspanimi sunki zažene v grmovje.

Nad jaso plava duh po smodniku in po krvi.

Utrinek!

Kakor blisk se zažene proti tlom, naravnost na jaso.

Potokarjev Fronc še stoji in strmi v nebo. Blazne oči zagorijo, telo se mu napne kakor lok in v skoku je v brdu.

„Čudež, čudež, ljudje božji!“

Njegov blazni glas odmeva čez jaso in pade v grapo kakor kamen.

Strojnica bruhe rafal za njim. Fronc grabi za grmovjem, potlej se nagiba in se počasi prevrne. Vali se navzdol, vedno hitreje, glava mu odskakuje od tal. Na dnu obmiruje in strmi s steklenimi očmi v mesečino.

Zvezde se utrinjajo. Šopi isker prše nad gmajno, kakor da se je sto raket zapodilo pod nebo in zdaj onemoglo padajo nazaj. Med nebom in zemljo ugasnejo, kakor da nočejo gledati prizora pod seboj.

Strojnice tulijo. Pošastno odmeva njih lajanje ob kamenju. Z razprostrtimi rokami pada Kačarjev Matevž na obraz. Selanovemu je rafal odprl lobanjo. Mesec sveti na krvavo gmoto možganov.

Gruče se redčijo. Poslednji spачeni obrazi čakajo na smrt.

Strojnice bruhajo. Neredko padajo streli iz pištole. Zadnji je Zoretov Matija. Dolgi lasje mu visijo na čelo, rahlo je sklonjen nazaj in

velike oči mu počivajo na smrekovem brinclju. Kakor da stoji tu že od vekomaj, vkopan v zemljo kakor steber. Ne premakne se.

Mesec mu visi nad glavo kakor velikanska svetilka. Utrinkov ni več, noč je za hip temnejša.

Strojnice bruhajo že na redko, kot da so se izlajale in ohripele. Posamezni rafali še sikajo med padle.

Zoretov Matija stoji.

Kakor steber.

Vidi, kako se strojnica obrača proti njemu. Zdaj bo planil ogenj iz ozkega žrela in smrt bo povsila koso.

Matija še stoji.

Zadnji.

Strojnica ohripelo zalaja.

Matija še stoji.

Zdaj se nagiba. Naprej bo padel. S poslednjo močjo vrže glavo nazaj.

Na hrbet pada.

Z rokami na prsih kakor na parah.

Mesec mu sveti naravnost v obraz.

Matija se smehlja.

Tega smehljaja mu nihče več ne odvzame.

Matija se bo smehljal na veke.

Karel Mauser

Brez solz oči so v mrzlo sonce zrle, le veter božal je mrtvaška lica; in v smrtnem strahu kriknila je ptica,

ko krogle mlado so telo predrle...

Marjan Jakopič

Na deri se zvija dvanajst drobnih telesc,
na deskah, razbeljenih od neusmiljenega sonca —
včeraj rojenih — za kratko ljubezen, srečo in upanje —
čaka svojega konca.

Črvički rijejo z noski po razbeljenem lesu,
prstki lovijo se v zraku, dokler ne omahnejo poleg telesa.
Nabrekle ustnice čakajo rose dotika, vode in mleka — prsi, krvi mate-
poljuba večera — nekoga, da silno žerjavico sonca ugasi | rine,
ugasne baklo, ki vrta po sencih in dolbe v oči...

Potem se umirijo. Počasi nabreknejo prstki, Dlani so kot male posode.
Kot angelčki sključeno čakajo, da jih kdo dvigne, postavi pokonci,
zanese v barake trpinov, kot sohe vse bele, svetniške.

Mordá jih zanese nocoj kdo v gozdove, postavi kraj groba, gomile ve-
kjer spita ata in mama... Vse lepe, brez one groze mrličkov... | like,
Še tisti pljunek krvi na očkah je božji poslanec izbrisal.

Teharje, Teharje! Mesto leseno, vas groze, prestolnica novih zločinov
Hotelo si igre, krvi, ki je tekla kot v klavnicah vroča. | Heroda.

Hotelo si angelčkov novih, slovenskih... Na tistem razbeljenem vozu,
na deri kraj taborišča, kjer žene norele so in se zaganjale v žice,
pred puške, pod biče krvnikom slovenske krvi...

Tam so rojeni bili naši krilatci — angelčki zlatih las in belega čela...
Stojijo, sedijo na onih velikih gomilah — vlti za večnost.

Marjan Jakopič

Pesem govori o tistih dvanajstih novorojenčkih, ki so jih partizani
iztrgali materam, preden so jih odpeljali na morišče v teharske jame,
otroke pa izložili na „dero“ v soncu, ki jih je pomorilo.

Umrli smo, vi ste jokali.
Čemu le? Saj nam je lepo.
Iz nas ciklamni so pognali,
ki jih rdeči v večer nebo.

Splahnele gube so in žulji,
ne utesnjuje nas več čas.

In včasih prilete metulji
s pozdravi toplimi od vas.

Res, Bog je mir. Tu je lepo,
prosojno vse, kot med kristali.
A ko bi mogli, bi jokali,
jokali, ker je vam hudo.

Branko Rozman

Romanje Slovencev v Rim

od 19. do 21. marca 1981

Za sklep Benediktovega leta in v zahvalo, da je papež Janez Pavel II. poleg sv. Benedikta postavil za zavetnika Evrope še slovanska apostola sv. Cirila in Metoda, so Slovenci — skupno s katoličani iz Jugoslavije — od 19. do 21. marca romali v večno mesto in na Monte Cassino. Vseh romarjev je bilo okoli 2.500. S Slovenci, ki jih je bilo nekaj nad tisoč, so bili metropolit Šuštar in škofje Jenko, Kramberger in Lenič ter stiški opat Nadrah.

19. marca: na grobu sv. Cirila

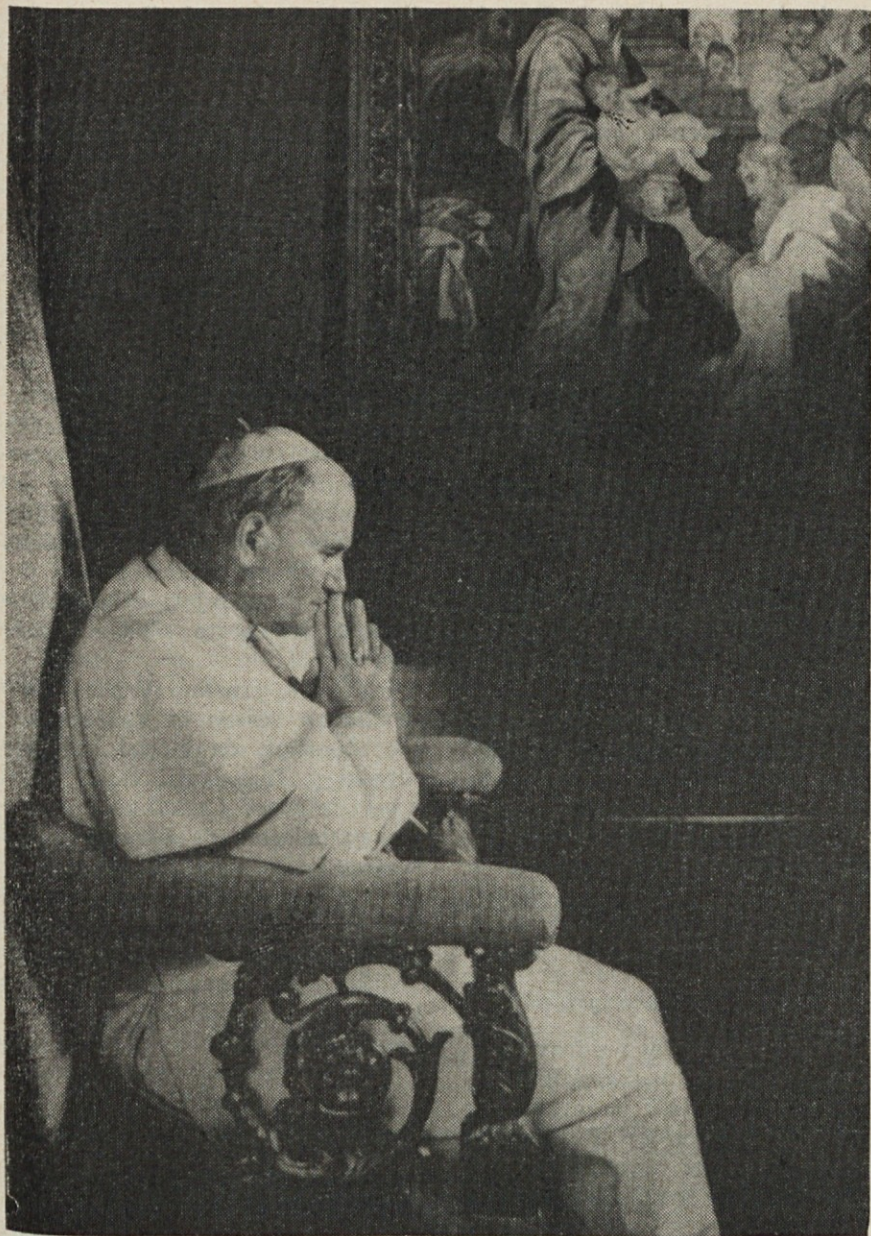
Nadškof Šuštar je v baziliki sv. Klementa, kjer je pokopan sv. Ciril, med 58 somaševalci med drugim dejal: „V duhovni povezavi z vsemi, ki se jih v tej uri in na tem kraju spominjamo, moramo tudi mi spoznati svojo zgodovinsko nalogo in poslanstvo. Delati in prizadevati si moramo, da to, kar je bilo v zgodovini priklicano v življenje, kar je bivalo in še biva, vedno bolj raste, se razvija in utrdi, in to je naša krščanska vera in naša slovenska narodna samobitnost. Vera in narod, krščanski evangelij in slovenski jezik, zakoreninjenost v katoliški Cerkvi in bratsko občestvo vseh Slovencev in povezanost z drugimi slovanskimi narodi in z vso Ev-

ropo, to so vrednote, ki so nam jih za sv. Cirilom in Metodom posredovali, ohranjali in utrjevali naši očetje in matere, naši duhovniki in škofje, med njimi posebno še škof Slomšek in Jeglič v domovini, škofa Baraga in Gnidovec pa tudi prek slovenskih meja. Njihovo delo hočemo nadaljevati in si prizadevati za to, da na naši slovenski zemlji biva in živi, kar smo prejeli kot dragoceno dediščino, vero in jezik očetov, krščansko omiko in duhovno bratstvo slovenskih narodov v Evropi.“

20. marca: na Monte Cassinu

V petek, 20. marca, so slovenski romarji odšli na Monte Cassino (130 km južno od Rima) na grob sv. Benedikta, očeta zahodnega menišтва in zahodne krščanske kulture. Med sv. mašo, pri kateri je s štirimi škofi in stiškim opatom somaševalo okoli 60 duhovnikov, je metropolit dr. Šuštar ob sklepu svoje homilije dejal:

„Na tem kraju, kjer počivajo zemeljski ostanki sv. Benedikta, na kraju, ki je bil toliko stoletij žarišče vere in kulture, duhovnosti in hoje za Kristusom, je še danes živ dvojni duh, ki si ga moramo navzeti tudi slovenski romarji in ga vzeti s seboj domov. To je duh odprtosti za vse resnično, do-

bro in lepo, in duh združevanja različnih vrednot. Duh odprtosti po zgledu sv. Benedikta pomeni, da hočemo biti odprti in sprejemljivi za vse naravne, človeške, kulturne, etične in krščanske vrednote, ki jih odkrivamo v zgodovini in sedanosti. Nočemo biti zaprti, majhni in malenkostni, ne kratkovidni in kratkoživi. Razširjati hočemo svoja obzorja, odkrivati nove globine, sprejemati nove razsežnosti nazaj in naprej, do ljudi in do sveta, do evangelija in do Boga. Samo tako bomo imeli čut za znamenja časa in zgodovinsko poslanstvo, ki nam je danes naloženo. Duh združevanja, duh sinteze po zgledu sv. Benedikta pa pomeni življenjsko enotnost božjega in človeškega po geslu: Moli in delaj! Le kjer si resno prizadevamo, da sami storimo, kar je naša možnost in dolžnost, in od Boga izprosimo, kar premore le njegova milost in vsemoč, smo na pravi poti v prihodnost. Pravilo sv. Benedikta s svojo vodilno mislijo modrosti, reda, umerjenosti, razumevanja in spoštovanja je še danes odločilnega pomena za prihodnost človeka in družbe v Evropi in drugod po svetu“.

21. marca: avdienta pri papežu

Papeža je najprej pozdravil kardinal Šeper, nato zagrebški nadškof in predsednik jugoslovanske škofovske konference Franjo Kuharić, zatem pa slovenski metropolit Šuštar s temile besedami:

„Sveti oče! Dovolite, da Vas tu-

di v slovenskem jeziku pristrčno pozdravim v imenu škofov, duhovnikov, redovnikov in redovnic in drugih romarjev iz Jugoslavije in zamejstva in Vam izrazim naše globoko spoštovanje, vdanost in ljubezen. Iskreno se Vam zahvalim, da ste naša slovanska apostola, sveta brata Cirila in Metoda, razglasili za sozavetnika Evrope in 14. februarja šli počastit grob sv. Cirila v baziliki sv. Klementa. V četrtek zvečer, za praznik sv. Jožefa, smo tudi slovenski romarji, okrog tisoč po številu, obhajali tam evharistično daritev in posebej molili za Vas, sveti oče, za slovanske narode in za vso Evropo. Trdno upamo in se veselimo, da bomo mogli kmalu pri nas doma z Vami obhajati evharistično daritev, ko boste obiskali našo domovino...

Sveti oče, prosimo Vas za Vašo spodbudno besedo in Vaš apostolski blagoslov, da bi vsi katoliški verniki v Jugoslaviji ostali trdni v veri in zvesti Cerkvi in Petrovemu nasledniku, da bi svobodni v svojem jeziku in v bratski povezanosti s slovanskimi narodi in vso Evropo častili Boga in bili živi pričevalci krščanske in kulturne dediščine sv. Benedikta in svetih bratov Cirila in Metoda.“

Papežev govor v slovenskem jeziku

Po pozdravnih besedah je spregovoril papež, najprej v hrvaškem, nato v slovenskem jeziku.

V hrvaškem jeziku je začel:

„Dragi bratje in sestre! Božja Previdnost mi je danes naklonila veselje, da se srečam z vami, dragi verniki iz Hrvatske in Slovenije, ki z obiskom pri papežu sklepate svoje romanje v Italiji, da mu izrazite svojo vdanost in zvestobo...“

V slovenščini pa je sveti oče nadaljeval: „V moči istih idealov in s prav istimi cilji kot Benedikt, zavetnik Evrope, sta v zgodovini in kulturi slovanskih narodov v drugi polovici devetega stoletja delovala velika brata Ciril in Metod, ki sta prišla z Vzhoda. Izoblikovala sta se bila v Carigradu in tako sta prinesla s sabo delež stare grške kulture in izročila vzhodne Cerkve. In to se je globoko vcepilo v versko in civilno formacijo narodov, ki so na pomemben način sodelovali v gradnji moderne Evrope.

Ciril in Metod — pa tudi Benedikt — pričevalci različnih kultur, ki se v njih duhovno srečujejo in vzajemno spopolnjujejo, so svoje kulturno delo postavili na temelj evangelija in na vrednote, ki odtod izvirajo. To so glasno evangeljsko oznanilo je bilo kakor sredstvo medsebojnega spoznanja in sožitja med evropskimi narodi in jim je ustvarilo skupno duhovno in kulturno dediščino.

Prav posebej pa nam od Cirila in Metoda, ki ju je poslala carigrajska Cerkev in ju je potrdil apostolski sedež, s katerim

sta vedno ostala združena, na izrazit način prihaja vabilo za edinost Cerkve. To sta že v preteklem stoletju podčrtala s svojim delom goreča in dalekovidna pastirja vaših škofij, mariborski škof Anton Martin Slomšek v Sloveniji, in že prej imenovani škof Strossmayer na Hrvaškem.

Predragi bratje in sestre! Znova se vam iz srca zahvaljujem za to vaše današnje pričevanje vere in za vašo krščansko zavzetost, ki jo s tem tiho izražate. Želim vam izreči besedo spodbude, da v srcu ponese s sabo spomin tega romarja, ki naj bo trajen nagib za vas in za vse vaše drage, da vztrajate na poti, ki so jo začrtali veliki zavetniki Benedikt, Ciril in Metod. Z gorečim zaupanjem se k njim obrnite v svojih molitvah, naj varujejo Evropo s svojo močno priprošnjo, naj ne dovolijo, da bi se oddaljila od zvestobe Kristusu, marveč naj zagotovijo Evropi tisto resnično edinost, ki temelji na prepričani veri in krščanski moral, na medsebojni ljubezni in na neutrudnem delu za mir.

Ko se vrnete na svoje domove, povejte svojim dragim in svojim sorojakom, da jim ima papež rad, da jih podpira s svojo molitvijo in jih vzpodbuja, naj vztrajajo na poti dozorele in izžarevajoče vere. Vsem velja moj prisrčen, topel pozdrav in z njim vam podeljujem svoj posebni apostolski blagoslov. Hvaljen Jezus.“

NEKJE NA JAPONSKEM V APRILU

Bodimo veseli vso noč in ves dan,
sem klical s smehljajem meščanom:
ne veste, da Jezus od mrtvih je vstal?
Da spet nam odprt je Nebeški Portal?
In smrt ni več Zadnja Resničnost?

Ljudje tega mesta so mimo odšli,
z natrpano aktovko v roki,
s pogledom, s posluhom, uprtim v dotik
vsega, kar drhti od antenastih nitk.
Odšli so in z njimi otroci.

Bodimo veseli z Veliko nočjo,
sem klical naravi ob mestu.
In vrbam žalujkam zasvêti oko,
in ptički okrog in okrog zapojo,
in češnje zavriskajo v cvetju.

Bili smo veseli. Dotlej da nam dež
je vsilil izkrcani veter.
In ptički se stisnili v perje so gnezd,
in cvetje je padlo po šegi vseh zvezd.
Vendar smo še danes veseli.

Vladimir Kos

.....

Kolikor mi je bilo dano prisluhniti predstavnikom različnih plasti japonskega prebivalstva, posebno nekrščanskega, lahko mirno trdim, da je sv. oče osvojil vsakogar, ki ga je prišel čakati iz radovednosti ali pa ga je gledal po televiziji. Vsakogar je osvojil s svojim odkritosrčnim smehljajem, preprostim in spoštljivim, nemalce pa tudi z japonskimi besedami, s katerimi je skušal vsem pokazati, kaj čuti do Japonske v Jezusovem imenu.

Bolj kot pomen besed so Japonci začutili moč ljubezni, ki je iz njega nekako izžarevala...

Po mojem mnenju — ki ga lahko podprem le s skoraj 25-letnim misijonskim življenjem v deželi — je papež dosegel to, za kar sem bil vsa ta leta skrivaj molil: dogodek, ki je naenkrat osvetlil katoliško misijonsko delovanje z lučjo dobrote, ki ni ne narodna ne mednarodna, ampak krščanska, čeprav z isto lučjo krepi narod in mednarodne odnose.

Lahko rečemo, da so se japonski misijoni po papeževem obisku premaknili v novo obdobje.

Vladimir Kos

O pomenu naših ljudskih običajev

Če razmišljamo o pomenu, ki ga ima to vprašanje za naše družinsko in narodno življenje, pridemo kaj lahko do spoznanja, da se njegove pomembnosti vse premalo zavedamo.

Kajne, pri besedi o ljudskih navadah in običajih se nam v mislih predstavijo pustne maškare, butarice na cvetno nedeljo, žegen na veliko soboto, narodne noše pri procesiji ali na narodni proslavi; pa židane rute — lepo vezene, naš pisan cekar, izrezljane in poslikane skrinje in vse drugo podobno. Vse to je zares lepo in pravilno; je dragoceno za nas; je naša edinstvena dediščina, ki jo imamo od prednikov. Toda — v vsem tem je še nekaj vse pomembnejšega, nekaj globljega.

Gre za to, kaj vsaka taka zunanja navada predstavlja. Kateri je tisti nagib, ki je v naši notranjosti zbudil to zunanjo kretnjo, to naše zunanje dejanje, ta naš posebni predmet.

Vzemimo nekaj vsakdanjih primerov, da se bomo lažje razumeli.

V trolejbusu se peljemo mimo cerkve. Mnogi so, ki privzdignejo pokrivalo ali se pokrižajo. Brž jih znamo opredeliti po njihovem zunanjem vedenju o njihovem notranjem razpoloženju. Dobro vemo, kje se jim je zbudila zavest, ki

jim je dvignila roko do pokrivala ali do čela za pokrižanje. Šlo je pač za počastitev Boga, mimo katerega smo zdrčali.

Če se zjutraj pokrižamo, je to izraz našega notranjega prepričanja, ko vemo, da je Bog nad nami, ki vodi naše življenje, in se mu želimo za ves dan priporočiti.

Podobno je z molitvijo pri jedi. Zavedamo se, da imamo vse dobro od Boga; tudi pripravljene jedi, čeravno se je skrbna mamica vse dopoldne sukala po kuhinji, da nam jih je pripravila.

Značilen je tudi naš pozdrav, kadar prišlega sprejemamo z besedami: „Bog vas sprejmi!“, „Bog vas živi!“ In ko se poslavljamo: „Z Bogom!“, „Bog z vami!“, „Bog te spremlja!“

Kako vse drugače zveni to kot pa prazni, suhotni „Chao!“

„Z Bogom začni vsako delo, da bo dober tek imelo!“ Tako naroča star slovenski pregovor. Zato pač razumemo prelepo slovensko navado, ki pa danes menda precej tone v pozabo. Mislim na kropivček. Nekoč je v vsaki hiši visel pri vratih, napolnjen z blagoslovljeno vodo.

Kdor je odhajal na delo, na pot, v službo, po poslu, je pomočil prst vanj in se pokrižal. Bil je to spet tisti notranji nagib s prošnjo, da

bi Bog spremljal vsak naš korak pri opravljanju vsakdanjega posla in dolžnosti.

In kako je lepo, če mati otroka pokriža ob odhodu v šolo! Pa se morda le prevečkrat zgodi, da se samo živčno oziramo na uro, da nam — avtobus ne bo pred nosom odkuril...

Starejši še pomnijo, kaj je včasih pomenila „zakmašna obleka“. S kakšnim spoštovanjem so jo včasih jemali iz omare ali skrinje, da so šli — k maši!

In se je n. pr. v prejšnjih časih, v „starih časih“, oče odpravljaj na pot; konja sta že nestrpno hrzala vprežena v voz. Pa je stopil prednjo in z bičevnikom v tla napravil križ z besedami: „No, pa pojdemo v božjem imeni!“ In so odpeljali v zavesti, da Bog potuje z njimi...

Pa se približa huda nevihta. Grmi — in naenkrat strašno trešči v bližini. Eden morda zakriči: „O ti hudič!“, medtem ko drugi vzdihne: „Bog in sveti križ božji!“ Morda se tudi pokriža.

In ob nepričakovani nezgodi ali novici ta vzkligne: „Marija, kaj bo pa zdaj?“, drugemu pa uide iz ust: „Na, hudič! Ta je pa dobra!“

So — „majhne“ razlike, ali ne? Pa pomislimo na navado naših gospodinj, ko vsajajo kruh v peč. Vsak hleb in vsaka štruca dobi po vrhu z nožem svoj križ.

In navade ob nastopu postnega časa! Pred nastopom pepelnične srede, na pustno noč so ponekod vso posodo prekuhale ali vsaj skr-

бно pomile; da bi med štiridesetdnevni postom ja ne ostalo na njej niti vonja po svinjski zabeli. Drugod so jo celo odnesli na podstrešje in jo za postni čas zamenjali z drugo, ki je bila določena za ta čas. Pa odkod vse to? Saj jim Cerkev tega ni zapovedovala! Ne! V tem strogem postnem času je pač naš človek čutil tisto notranjo potrebo in osebno voljo za duhovno pripravo na pretresljivo skrivnost Kristusovega trpljenja, ki nam je prineslo — Odrešenje. Zakaj vprav štirideset dni, ne bomo tu razlagali.

In se pomudimo še pri značilnosti, ki jo ima naše ljudsko česčenje na splošno do brezjanske Marije, ki je pač naša Mati in Kraljica Slovencev, Mati slovenskega človeka, slovenskega naroda.

V lavretanskih litanijah jo kličemo „Zdravje bolnikov“, „Pribežališče grešnikov“, „Tolažnica žalostnih“; častimo jo kot „Pomočnico kristjanov“, „Mater vedne pomoči“.

Naš človek pa se ob vsaki zadregi in stiski zateka k njej in jo kliče: „Marija, pomagaj!“. In tako je kratko in malo dobila ime: „Pomagaj“, ne da bi pri tem mislili, da beseda sama pomeni toliko, kakor če bi zaklical: „Prinesi mi večerjo!“ In tako vsi vemo, da je naši brezjanski Mariji ime „Marija Pomagaj“.

Ti preprosti primeri iz vsakdanjega življenja bi samo hoteli prikazati to, kar je naš beli menih p. Metod Turnšek zapisal v uvodu

svojega dragocenega dela o ljudskih običajih z naslovom „Pod ver-nim krovom“. Tam pravi:

„Naši ljudski običaji, verski in svetni, so jasen odsvit naše duhov-ne podobe in resničen odsev slo-venskega značaja. Razen izredne umetniške, versko in narodnostno obrambne vrednosti so nadvse po-membni v verski in narodni vzgo-ji. V njih imamo zgled, kako je treba vse zasebno in javno življe-nje ožariti z božjim.“

Če le količkaj poznamo našo na-rodno preteklost, vemo, da je naš človek že od nekdaj živel svoje vsakdanje življenje v tesni naslo-njenosti na cerkveno, liturgično leto. In to mu je dalo bogato pri-ložnost za najpestrejšie načine pra-znovanja, ki so kot naše ljudske in narodne navade in običaji vsi

postali odsev slovenskega duhov-nega, notranjega življenja.

In še nadaljuje p. Turnšek, da je treba te običaje „skrbno ohran-jati — jih obujati, kjer zamira-jo, jim vračati njihov prvotni smi-sel in jim dati sodobnejšo podobo, kjer je pač to potrebno. Ob spre-minjanju življenja je umestno, da to ali ono „nebistveno“ odpade ali se spremeni. Toda duh mora osta-ti neokrnjen!“

Pa poslušajmo še besede druge, menda trenutno najpomembnejše osebnosti v tem vprašanju! Kaj nam je zapisal prof. Niko Kuret — član Slovenske akademije zna-nosti in umetnosti v Ljubljani. V letih 1965-1970 je sestavil predra-goceno znanstveno delo pod naslo-vom „Praznično leto Slovencev — Starosvetne šege in navade od po-

mladi do zime.“ Delo obsega štiri zajetne knjige, ki odgovarjajo štirim letnim časom.

V uvodu k temu delu beremo med drugim tudi tele zanimive misli.

„Tudi Slovenci nismo ušli usodnim spremembam, ki jih je v zgodnjih deželah že zdavnaj izzvala industrializacija. Zajela nas je celó že doba atomike, elektronike, avtomatizacije, ki še globlje spreminja življenje sodobnega človeka. Najtehtnejše so pač spremembe v družbenem sestavu in načinu življenja. Stari svet tu nima več mesta. Idilični „stari časi“ so dokončno mimo in čimdalje manj bo kotičkov, kjer bi utripalo življenje še v načinu naših staršev, starih staršev, pradedov.

Razvoj prinaša prelom s preteklostjo; toda kulturni narod izročila prednikov zato ne bo puščal vnemar. Skušal bo marveč biti pravičen vrednotam, ki so jih ustvarili in ki prav vse niso za v staro šaro. Saj je čas sam neizprosni sodnik. Neusmiljeno spiha, kar je plev.

Drugod so že zdavnaj poskrbeli, da ohranijo potomcem spomin na življenje v „starih časih“, posebno pa spomin na šege in navade, ki so nekoč spremljale človeka od pomladi do zime, od rojstva do smrti.

To ni čustvena zanesenost, to je spoštovanje izročila; tistega izročila, ki ga zase lahko kdo odklanja, ki pa vseeno ostane del narodove kulturne dediščine. Že zato

je vredno, da ga poznamo...

Kmečko ljudstvo je tisto, ki je stoletja in stoletja skoraj edino varovalo dediščino našega izročila. Da je s tem bistveno pomagalo ohranjati našo narodno samobitnost, je vsakomur jasno. Zato pa vzbuja skrb, da se naš kmečki življenjski razkraj, še preden je delavstvo utegnilo v narodni skupnosti kulturnotvorno zavzeti njegovo mesto.

Ob velikem bogastvu šeg in navad, ki so spremljale praznovanja našega ljudstva v preteklosti, se nam porodita dve misli.

Prva je ta, da je bilo življenje našega naroda v prejšnjih dobah kulturno bogato; bogatejše, kakor si ga more predstavljati današnji civiliziranec. Le-temu ostaja to življenje tuje spričo njegovega racionalizma in kot načelnemu nasprotniku vsakega mita in vsake mistike. (Sodobni ateizem uči, da je vera opij za ljudstvo! — op. predav.).

Druga misel pa je ta, da je v primeri z razgibanostjo in vsebinskim bogastvom praznovanj v prejšnjih dobah naš čas neprimerno siromašnejši. Pospravljamo z vsem, kar nasprotuje razumnosti. To je marsikdaj prav in potrebno.

Toda — za nami ostaja praznina. Posmehljivo kdaj omenjamo veliko število praznikov, ki so jih obhajali prednamci; pa ne pomislimo, da še nismo našli pravega nadomestila zanje in da največkrat še s tistimi maloštevilnimi prazniki, kar jih še imamo, ne ve-

mo kaj prida početi. Saj res prihaja tudi prosta sobota; ali pa ji bomo znali dati primerno vsebino? Šodobna psihohigiena ugotavlja, da praznik ni iznajdba lenuhov, ampak življenjska potreba človeškega bitja.“ Tako nam govori prof. Kuret.

Ljudske navade in običaji so torej zunanji izraz narodovega notranjega, duhovnega, kulturnega življenja. Tisto, kar narod v svoji notranjosti po svoje čuti in doživlja, to tudi po svoje kaže na zunanjsvojem edinstvenim načinom življenja, s svojim vedenjem, s svojimi navadami in običaji.

Videli smo v teh kratkih razmišljanjih, kako je narod skozi stoletja in stoletja, od roda do roda živel, ohranjal in gojil te narodne navade in z njimi reševal naše narodno življenje in narodovo samobitnost.

Ni nobenega dvoma, da smo tudi mi — danes in tukaj — v zdomstvu — sestavni del slovenskega naroda. Tudi nas se tiče naloga, da prispevamo k ohranjanju in — v zdomstvu še na poseben način! — k reševanju naše slovenske samobitnosti. Gre za vprašanje, kako smo — vsak posameznik

med nami in mi vsi družno v skupnosti — dolžni predajati to dediščino rodu, ki raste za nami.

V reviji „Cerkev v sedanjem svetu“, ki jo v Ljubljani izdajajo slovenske škofije, je v zadnji številki lanskega leta 1980 izšel članek, ki ga je napisala dr. Zmaga Kumer, slovenska sodobna znans-tvenica v narodopisju; posebej se posveča naši narodni kulturni in folklorni, zlasti glasbeni preteklosti. V članku pravi: „(Kulturna) dediščina je nekaj, kar si od prednikov podedoval, sprejel v posest (ne last!), da uporabljaš, obvaruješ in izročiš naslednjemu rodu. Ne sme nam biti mrtev predmet, tisti talent, ki ga zakoplješ, da bo na varnem; marveč mora biti temelj, na katerem zidamo zase, to je za sedanjost in za svoje otroke, to je za prihodnost.“

Poskusimo zdaj z vso pozornostjo prisluhniti še mislim, ki jih je o tem vprašanju govoril prof. dr. Oskar Simčič, ki poučuje na bogoslovju v Vidmu v Sev. Italiji in je škofov vikar v goriški nadškofiji. Predavanje je imel predlanskim v Dragi na Primorskem, kjer se vsako leto že skozi šest let slovenski izobraženci iz matične domovi-

ne, iz zamejstva in iz zdomstva zbirajo k razpravljanju o naših slovenskih problemih.

Takole je med drugim razpravljajal.

„Človek živi v svoji enkratni osebni situaciji. Ta situacija ni nekaj človeku ‚zunanjega‘ ali ‚dodanega‘; marveč je to sam notranji, še prej kot ‚zunanji‘ način njegovega bivanja, ki mi določa, da sem to, kar sem: utelešen duh v določenem prostoru in času, v določeni telesnosti, ki sem jo prejel od staršev in nato pod različnimi vplivi svojstveno razvijal v določeni spolnosti, jeziku, vzgoji, v svojem odnosu do soljudi in do sveta. Vse to se steka v samo intimno in enkratno oblikovanje mojega jaza.

Narodnostna razsežnost stopa v sam ustroj mojega jaza in nujno oblikuje od znotraj mojo človeškost, da sem človek, ali še lepše — *neponovljiv primer človeškosti v slovenski izdaji, v inačici 20. stoletja, v zamejstvu itd. Biti Slovenec je moj način biti človek.*

To nam kaže, kako globoke so korenine naše narodne določitve, pa tudi posameznih elementov, ki jo sestavljajo: pokolenje, jezik, kultura i. dr.“ (dr. Oskar Simčič — Narodnost v teologiji in Cerkvi proti letu 2000).

In za naše zdomske razmere, ko živimo prav posebno življenje daleč proč od matične domovine Slovenije, so pomembne še naslednje njegove besede:

„Biti Slovenec danes in tukaj je

precej drugače, kakor je to bilo pod Avstrijo, pod fašistično Italijo, pod predvojno Jugoslavijo. Naša narodna zavest ne more rasti v nerazgledanosti oz. kulturni ožini našega kmečkega ljudstva ob vstopu v 19. stoletje, ko ga je varovala v svoji izključni slovenskosti.“

K temu bi še dodal besede, ki jih je dr. Franc Rode govoril v svojem predavanju v Ljubljani l. 1977, ko je razpravljajal o „Teologiji zgodovine“. Tam je dejal: „Gospod nas je hotel imeti tu in sedaj, prav v tem zgodovinskem trenutku in v tem položaju. Hotel nas je postaviti v ta družbeni, kulturni in politični položaj. In tu moramo delati in opraviti nalogo, ki nam jo je zaupal — kot zvesti in modri služabniki.“

Pa se povrnimo k dr. Simčiču!

„V odprtosti res človek nekaj zgubi; a tudi lahko še več pridobi. Nam ni prvenstveno za ohranitev preživelih izročil, marveč za rast v človeškost. Prav zato smo prepričani, da so nekatere prvine narodne kulture še vedno veljavne za našo človeško rast in obenem spodbuda za rast v človeškosti tudi naših sosedov, s katerimi delimo čas in prostor.

Koliko obilnejša bi bila obojestranska kulturna obogatitev, ko bi lahko večji del svojih energij porabili v smeri sožitja in sodelovanja, ne pa v smeri — sicer upravičene — samoobrambe!

Danes gre kultura nasproti nekemu poenotenju; a — za kakšno

ceno!? Zlasti na ravni izrazito duhovne kulture se to poenotenje večkrat izkazuje kot poplitvitev. Ne smemo se čuditi, da so se začeli oglašati ugovori proti takšnemu poenotenju. Tako se v sami ameriški družbi — poleg črnskih zahtev — javlja želja in volja po ponovnem odkritju narodnih korenin v redovih nekdanjih priseljenčev...“ — Tako dr. Simčič.

S takšnim popuščanjem in poenotenjem duhovne kulture se tedaj samo odpovedujemo predragocnim, dá, včasih kar bistvenim svojim edinstvenim slovenskim vrednotam, po katerih vprav smo —

ljudje „v izdaji“, v kakršni nas je Bog poklical v življenje.

Dr. Zmaga Kumer, ki smo jo že omenili, je imela v Ljubljani l. 1974 predavanje z naslovom „Kam bi s to folkloro“. Svoja izvajanja končuje z besedami:

„Prava ljubezen do (narodovega) izročila gradi na zmeraj moderni in napredni, mirni in strpni, a odločni zavest, da smo otroci svoje zemlje, svojega naroda, da imamo svoje korenine v preteklosti, čeprav živimo v sedanjosti za prihodnost.“

In neki novinar je istega leta ob anketi, ki je razpravljala o pomembnosti ljudske kulture, zapisal kratko, pa jedrnat: „Tisto, kar bo, izhaja iz tistega, kar je bilo“.

In vprašajmo se še s sv. očetom Janezom Pavlom II., ki je ob obisku na Poljskem dejal: „S kakšnim umskim razlogom, s kakšno vrednoto lahko utemeljiš pred samim seboj in pred narodom svoj ‘NE’ tistemu, iz česar smo vsi živeli celih tisoč let?“ — Za nas Slovence velja: celih tisoč dvesto let!

Pa poslušajmo še Mojzesove besede, ko je Izraelcem pred smrtjo po poslovilno peseim (5 Mojz 7. 8):

„Nekdanjih dni se spomni, premisli leta od roda do rod. Vprašaj svojega očeta, da ti bo povedal, svoje dede, da ti razložijo. Bog je človeški rod razdelil v narode, po številu božjih otrok določil ljudstvom meje.“

In še poslušajmo dr. Simčiča!
„Slovenski kristjani uvidevamo, da biti Slovenec ni stvar slepe usode (slučajnosti), marveč zadeva skrivnostnega božjega ‚po-klica‘.

Res je, da se ta zvestoba (svoji narodnosti) ne javlja samo v ljubezni do jezika, do naše pesmi, do naših narodnih izročil, ki so nam nad vse draga. Prof. Janžekovič pravi, da smo Slovenci že na več načinov doživljali in reševali narodnostno vprašanje. Danes narodna zvestoba terja od nas marsikaj, česar ni terjala sto dvesto let tega bodisi od naših slovenskih kmetov, bodisi od intelektualcev. Vendar naša današnja zvestoba ni brez odnosa z njihovo zvestobo. Kajti, kar je človek, kar je narod velikega storil, pretrpel, doživel, ni prešlo, marveč se je za vse veke vtisnilo v njegovo bit, je zajeto v njegovi biti. Naša narodna zvestoba, kjer koli jo moramo danes uteleševati — v vestnosti in zavzetosti poklicnega dela, v gospodarstvu ali v politiki, v prosveti, v industriji, v trgovini — mora razodevati slovenski sluh srca.

Pogled nazaj v trud, boj, vztrajnost, ljubezen naših dedov, v vse, kar je slovensko, ni le pogled nazaj v ‚zunaj nas‘, marveč, če prisluhnemo bitju našega srca, je del nas samih, ki nam kaže pot v bodočnost, ki pa jo moramo ostvariti na svojski način, kakor še ni bil izražen.

Preteklost ni folklor, marveč naše meso in kri, ki sta se v stoletjih oblikovala v trudu in počit-

ku, v veselju in žalosti, še posebej pa v toliki ljubezni.“

Iz teh kratkih in samo bežnih razmišljanj bi povzeli zaključek, da je naše slovenstvo v nas nekaj neizbežno danega; nekaj, kar je bistveno v naši notranjosti in kar na zunaj prihaja do izraza v našem načinu življenja, v naših navadah, šegah in običajih.

Spoznavamo, da smo za popolno izvršitev naše življenjske naloge kot slovenski ljudje dolžni gojiti vse te naše edinstvene lastnosti — našega verskega in kulturnega značaja. Zato bi ob tej priložnosti omenili še besede, ki jih je v svoji okrožnici o oznanjevanju evangelija napisal sv. oče Pavel VI. (Ev. nunt. 21): „Vsi kristjani so poklicani k temu pričevanju (namreč Kristusovega nauka — k evangelizaciji) in so v tem smislu pravi evangelizatorji. *In pri tem nam še posebej prihaja na misel odgovornost, ki jo imajo izseljenci v deželi, katere jih spremejo.*“

In končal bi naše razmišljanje z dvema vzporednima mislima.

Prva je ta:

S krstom smo prejeli neizbrisno znamenje otrok božjih in pravico do nebes, ki si jo moramo prislužiti z življenjem po božjih zapovedih. Za to dediščino smo dolžni pripravljati tudi rod, ki prihaja za nami, naše otroke. Zato danes Cerkev govori in uči o tisti osnovni celici, ki temu poslanstvu postavlja temelje; govori o *Cerkvi v družini, o domači Cerkvi*. Tu se mora pričenjati pot v krščansko

življenje. V družini se pričinja spoznavanje in ljubezen do Boga in do bližnega.

In druga misel:

Danes govorimo o Sloveniji doma, o naši matični Sloveniji; potem o slovenstvu v zamejstvu in o slovenskem zdomstvu. Torej, o tistih treh delih slovenstva, od katerih vsak izmed nas živi v enem ali drugem in se bori v svojih posebnih okoliščinah za svoj in narodov obstanek in napredek. — Govorimo pa danes tudi o Sloveniji v svetu, ko mislimo na njen odnos do drugih narodov in njenem uveljavljanju med drugimi narodi.

Je pa danes še posebej važno in življenjsko pomembno, da spozna-

mo kot potrebo in si vzamemo za našo življenjsko dolžnost ter nalogo — *Slovenijo pod domačim krovom!*

Pod domačim krovom, v naši družini mora živeti in dihati pristno slovensko življenje, da ga bo vaše vsrkal, sprejel, v meso in kri naš mladi rod, tvoj lastni otrok — po Simčičevih besedah: „v slovenski izdaji, v inačici 20. stoletja in v — argentinski Mendozi“.

To je naš temeljni korak, ki mu mora slediti nato drugi z isto nalogo — v naši skupnosti.

(Predavanje na sestanku Zveze slov. mater in žena v Mendozi.)

Prof. Božidar Bajuk

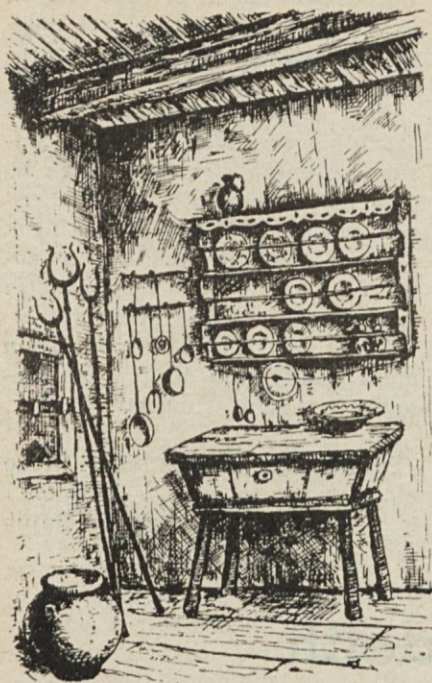
Ob letu prizadetih

Geslo mednarodnega leta Organizacije združenih narodov se glasi: Full participation and equality — polna soudeležенost in enakost — tudi za vse kakor koli prizadete. To pa ni le vprašanje zakonodaje, organizacije, socialnega skrbstva, posebnih ustanov in dejavnosti, temveč končno vprašanje osebne ljubezni. Ljubezen do človeka pa je mogoča le iz vere v človeka, v njegovo dostojanstvo in njegovo enkratno in nenadomestljivo vrednost, tudi če je človek telesno ali duševno invalid, bodisi od rojstva, bodisi zaradi poznejše nesreče ali bolezni. Nihče ne bo trdil, da je le ve-

ren kristjan sposoben spoznati in priznati dostojanstvo in vrednost človeka in mu pomagati v ljubezni. Božja resnica in božji klic sicer dasta skrb za invalide in prizadete novo razsežnost in nove nagibe. A kjer vsi, ne glede na vernost ali nevernost, sprejemamo človeka kot brata in hočemo sami biti resnično ljudje, tam nas mednarodno leto invalidov in prizadetih lahko močno zbliža in poveže.

Pred Bogom smo vsi enaki

Za vernega kristjana pa ni samo človeško dostojanstvo priza-

detih in bratska povezanost z njimi nagib za dejanja ljubezni. Z njimi ga povezuje zavest še vse globlje solidarnosti. Pred Bogom namreč ni dveh vrst ljudi, zdravih in prizadetih, pred njim smo vsi enaki. Vsi smo na neki način invalidi in prizadeti, ker smo vsi pod postavo greha in nosimo v sebi nagnjenje k slabemu in delamo hudo. A na drugi strani smo vsi poklicani k novemu življenju, ker smo vsi odrešeni in osvobojeni po Jezusu Kristusu. Full participation and equality — polna soudeležnost in enakost: kar je v socialnem življenju le prizadevanje z večjim ali manjšim us-

pehom, je pred Bogom resničnost. Nobena telesna ali duševna prizadetost ni ovira, da bi Bog ne mogel uresničiti svojega odrešenjskega načrta. V luči odrešenja in ob zgledu Kristusove skrbi in ljubezni do vseh kakor koli trpečih in odrinjenih na rob življenja in družbe postaneta položaj in uso-da prizadetih bistveno drugačna. To je poseben vir upanja in oznanjevanja božjega usmiljenja.

Sodelovanje vseh

V skrbi za invalide in prizadete si morajo družba in posamezniki pomagati in se med seboj dopolnjevati. Veliko je stvari, ki jih posameznik ne zmore. Prevzeti, načrtovati, organizirati in izvajati jih mora družba, pa naj gre za socialno zakonodajo, za posebne izobraževalne, delovne in socialne ustanove ali za izobraževanje strokovnega osebja. Drugih stvari družba ne zmore, če se posamezniki ne odločijo za osebno sodelovanje: človeško zanimanje, osebno razumevanje, dobrohotno sprejemanje, toplo prijateljstvo, nesebična ljubezen. Tega se ne da le ukazati, ne načrtovati, ne le tehnično in finančno organizirati. Za to je treba srca, v katerem je še dovolj prostora za bližnjega, ki je duševno ali telesno prizadet. Tako srce zahteva spreobrnjenje vsega človeka. To je zelo osebna zadeva. Ne sme pa ostati zasebna zadeva, pokazati se mora v javnem mnenju, v človeških razmer-

jih do invalidov in prizadetih, v mišljenju in govorjenju ter v dejanjih ljubezni.

Smisel leta prizadetih je tudi, da ob velikem številu invalidov in prizadetih, ki živijo med nami, sami ne ostanemo neprizadeti, trdi, vase zaprti, neobčutljivi, slepi, gluhi brezbrizni in odbijajoči. Bog nas kliče, da v hvaležnosti spoznamo in priznamo, kaj imamo, če smo telesno in duševno zdravi; da odkrijemo posebne možnosti, če nam je naložen ta ali oni križ telesne invalidnosti ali duševne obremenjenosti.

Naš odgovor

Odgovor na božji klic v mednarodnem letu invalidov in prizadetih pa obsega:

— novo zavest, da so invalidi in prizadeti naši bratje in sestre, v ničemer manjvredni, v svojem dostojanstvu in vrednosti enaki vsem drugim;

— novo zanimanje za invalide in prizadete, da jih ne odrivamo iz svojega življenjskega obzorja, ne prepuščamo samim sebi in jih ne zapiramo le v domove in zavode, temveč jih kolikor le mogoče sprejemamo medse, jih poslušamo, se z njimi pogovarjamo, jim damo možnost, da se uveljavijo;

— novo povezanost z invalidi in prizadetimi, da nam ob njih ni nerodno, da v njih ne gledamo nadležnih in nekoristnih članov družbe, ampak jim priznavamo

polno življenjsko pravico v družbi, javnosti in medčloveških odnosih;

— novo pripravljenost za dejansko prizadevanje in pomoč, da se invalidi in prizadeti čim bolj vključijo v normalno življenje, poklicno delo, družbeno, izobraževalno, versko, športno in družabno življenje;

— novo dobrohotnost, da invalidom in prizadetim dajemo življenjski pogum, jih z razumevanjem v življenju prijateljsko spremljamo in imamo zanje čas, dobro besedo, odprto srce;

— novo ljubezen do tistih invalidov in prizadetih, ki so najrevnejši med nami, ki so najbolj osamljeni, pozabljeni in zapuščeni, da jih odkrijemo, jim pomagamo in se z vsemi močmi zavzemamo za to, da ne ostanejo ob robu družbe;

— novo hvaležnost vsem, ki so dobri do invalidov in prizadetih, njihovim sozakoncem, staršem in otrokom, bratom in sestram, sorodnikom in prijateljem, zdravnikom in medicinskim sestram, socialnim delavcem, strežnikom in strežnicam ter uslužbencem v domovih in ustanovah, duhovnikom in učiteljem, vzgojiteljem in socialnim delavcem vsake vrste;

— novo in pogostejšo molitev za trpeče, posebno tiste, ki jim ljudje ne morejo pomagati, da bi doživeli božjo tolažbo in pomoč in ne bi izgubili upanja.

+ Alojzij Šuštar

Dva sveta

**Dejanja ljubezni do bolnih
in prizadetih so preizkusni
kamen pristnosti naše vere**

Sončno predpomladansko popoldne. Ledeni veter se zaganja v okna, ki šklepečejo pod njegovimi ostrimi sunki. Platana na bližnjem križišču — vitka kot pravljичni knez — nežno premika veje, polne žametnih kroglic nabitih s semenom. Veter jih razbija **v svoji mladi razigranosti in raznaša seme na strehe, na sneg ob pločnikih, na ceste.** Pomlad je skrivno že tu. Po dolgi in hudi zimi bo življenje kmalu spet lepo, sveži nemir nam bo pomladil srca, znova nas bo obšla sla po močnem in radostnem bivanju.

Tako misli, tako sanja zdravi človek. Moja misel pa gre k tistim, ki nosijo na svojem telesu usodno znamenje neozdravljive bolezni, starostne izčrpanosti, telesne ali duševne pohabljenosti. Mislim na svetniško ženo, ki je poznala tri rodove mojih prednikov in leži v skrajni onemoglosti v svojem domu. Ko jo vprašam: „Johana, kaj te boli?“ mi odgovori: „Vse!“ Mislim na mlado primorsko mater s tremi otroki, ki leži na onkološkem oddelku. Šestletna hčerka jo vpraša: „Mama, kdaj boš prišla domov? Težko te čakamo.“ Trenutek je premočen. Mater in osebje, ki jo zdravi, oblijejo solze, ker vedo: nikdar več.

Mislim na dekle, ki jo je pri dvajsetih razjedel rak. Njen prijatelj slikar je mesec dni pred smrtjo naredil portret, iz katerega veje tolikšno hrepenenje po življenju, tolikšna brezupna žalost in tudi že hladni prameni smrti! Kako je umirala Saša, ko še ni doživela dvajset pomladi? Mislim na vse tiste — znane in neznane — ki trpijo po domovih onemoglih, po bolnišnicah, na svojih domovih.

Dva sveta!

Svet zdravih in svet bolnih ter prizadetih!

Eni s telesom, „ki bleščeče dokazuje sijajnost stvarstva“, drugi s prizadetim telesom, tem „skrivnostnim mučilnim orodjem, ki na tem svetu nadaljuje delo križa“ (Charles du Bos). Eni, ki lahko neovirano delajo v svojem poklicu, drugi, ki jim je poklic bolezen. Poklic, ki si ga niso izbrali, pa ga morajo vseeno sprejemati.

Eni, ki se lahko gibljejo in s trdnim korakom osvajajo prostor, drugi, ki se ne morejo gibati, zaprti v mračno kraljestvo statičnosti.

Eni, ki ne čutijo svojega telesa, prav zato, ker sleherni trenutek deluje z nepogrešljivo pravilnostjo, drugi, ki jim je telo boleče breme.

Eni, ki občutijo čas kot sladek, nepretrgan tok, v katerem se pre-

takajo njihova preteklost, sedanjost in prihodnost, tok, ki jih dopolnjuje in daje njihovemu življenju enost, zvočnost in vrednost melodije, drugi, ki se jim čas ne izteka in ga občutijo v vsej njegovi teži in nepremičnosti, čas brez „prej“ in „pozneje“, narejen iz sedanjega trenutka, ki je največkrat neznosen alivsaj obupno enoličen.

Dva svetova!

Ali smeta biti to za nas dva svetova? Ali nas človeška solidarnost in vezi krvi ter prijateljstva ne silijo, da odstranimo meje med obema svetovoma in stojimo ob strani tem, ki so telesno ali duševno kakorkoli prizadeti? Ali nas Jezusov zgled in njegova beseda ne navajata k temu, da smo blizu vsem, ki trpijo?

Kako blizu je bil Gospod vsem trpečim! Kako se mu je „v srce zasmilila“ vsaka človeška beda! Kako je s svojo božansko močjo pomagal vsem, ki so se v svoji stiski obračali nanj! S kakšnim sočutjem je „prevzel naše slabosti in nosil naše bolezni“ (Iz 53, 4).

V Jezusovem razmerju do trpečih se razodeva Bog ljubezni. Kristjan se mora odpreti temu Bogu ljubezni, mu slediti in ga postaviti za merilo svojega življenja. To mu je tudi mogoče.

Ta ljubezen se mora preliti v dejanja. Dejanja so preizkusni kamen pristnosti naše vere. Sa-

mo vera, ki se uresničuje v ljubezni, je trdna, grajena na skali. Take vere ne bo mogel porušiti noben vihar (prim. Mt 7, 24—25). Kristjan — posameznik in skupnost — ne živi pristno svoje vere, če se ta ne izraža v dejanjih ljubezni do ostarelih, bolnih, osamljenih, prizadetih.

K temu ga navaja tudi zavest, da smo vsi udje enega Kristusovega telesa in skrivnostno med seboj povezani, „tisti, ki prinašajo pomoč, in oni, ki jo sprejemajo zdravi in bolni, mlajši in starejši; tisti, ki so mladi, in oni, ki so bili nekoč mladi; tisti, ki so stari, in oni, ki bodo stari jutri. Vsi sestavljamo drug z drugim polnost Kristusovega telesa, in vsi drug z drugim zorimo v to polnost“ (Janez Pavel II., Govor ostarelim v Nemčiji).

Iz zavesti, da smo vsi med seboj povezani, se rodi dejavna ljubezen. Iz dejavne ljubezni pa raste močno vera. Pogosto tožimo zaradi osipa pri verski praksi. Morda je eden od vzrokov tudi ta, da mladim dajemo samo znanje in jih navajamo k bogoslužju, manj pa jih vpeljujemo v dela usmiljenja in v dejavno sočutje do bolnih in prizadetih. Tako je krščanstvo ostalo pri njih golo znanje, teorija brez prakse. Taka vera nima temeljev na skali in prvi nalive jo odnese.

Če hočemo torej, da bo naša vera trdna, kljub preizkušnjam, katerim je izpostavljena, potem se mora uresničevati v ljubezni.

Če hočemo, da bo imel mladi rod močno vero, potem ga moramo navajati k delom usmiljenja. Organizirano ali ne, to naposled niti ni najbolj pomembno, saj priložnosti zanje ne manjka. Poglejmo okrog sebe, odpirajmo mladim oči za človeško bedo. Tu je ostarela žena, ki je nihče ne obišče v njeni osamelosti. Tu je prijatelj, ki ga je prometna nezgoda na mah vrgla v drugi svet, v svet prizadetih. Tu je invalid, ki v svoji nepokretnosti čaka na prijateljski obisk. Tu je berač, ki ve, da je njegovo življenje zavo-

ženo, ki mu poleg gmotne pomoči dam lahko tudi pogum in upanje v nov začetek.

Kristjan ve, kako občutljiv je bil Jezus za človeško bedo, ve, da je lajšanje bede najvišje merilo pri poslednji sodbi. Kristjan ve tudi, da je vsako delo usmiljenja v prid bolnim, lačnim, žejnim, zapostavljenim končno narejeno njemu, ki edini more dati večno vrednost njegovim dejanjem: „Kar ste storili kateremu izmed teh mojih najmanjših bratov, ste meni storili“ (Mt 25, 40).

Franc Rode

Nekdo, ki je naša neizbežnost

Samozadostnost.

Ta izraz modernega slovarja ni nič drugega kot nova nalepka za opojno pijačo, po kateri človek sega, odkar je človek. Grki so jo na primer dobro poznali. Imenovali so jo *hybris*. Poznali so jo tako dobro, da si jo je grški genij vzel za eno od temeljnih tém svojega razglabljanja, od dramatike do zgodovino-pisja. Rimljani so temu mamilu pravili *superbia*. Slovenci smo ga etiketirali kot *napih*.

Ob vseh novih nalepkah pa pijača vendarle ostane to, kar je, bodisi da je spravljena v kozjih mehovich ali plastičnih vrečkah.

Težnja, da v središču veselja ne postaviš nikogar drugega kakor Sebe.

Da razpostaviš vse kašipote s puščico, obrnjeno v eno in isto

smer: k lastnemu Jazu.

Da v bistvu ne potrebuješ nikogar drugega kakor samega sebe.

To je introvertnost, v kateri že zdrava pamet vidi izprevržen temeljni zakon vsega živega: zakon, po katerem voda sili od svojega izvirka, drevo od svojih korenin, živo bitje od svoje maternice — vse stran od sebe, v čim obsežnejši zajem zraka in bitja.

To je torej kretnja, ki ji je lastna neka imanentna perverznost. Ki v bistvu zanika bit. Ki sama po sebi kliče k nič.

Če hočeš zadostovati sam sebi, nimaš iskati Boga, ker si ga že našel: to si ti sam.

Iz samozadostnosti ni poti k Bogu. Smerokazi k Bogu namreč kažejo v povsem nasprotno smer, iz

Sebe.

Samozadostnost cementira svoj temelj v ničū.

Bog se dá odkriti samó, če ga iščeš. Bog se dá najti samó, če ga potrebuješ. Bog se da užiti samó, če si ga lačen.

Za znanstvenika, ki je sit od svoje lastne — kako provizorične! — znanosti, je Bog „odvečna hipoteza“. Za umetnika, ki je sit od svoje — kako vprašljive! — umetnosti, je Bog estetsko neobstojen pojem. Za oblastnika, ki je sit od svojih oblastniških telefonov, je Bog abstrakcija brez bank in brez divizij. Za človeka, ki je sit od lastnega izživljanja, je Bog brespolna domislica.

Za vse vrste sitih je Bog odveč. Še več, sitim se načeloma ne da videti: svoje obličje zagrne pred njimi v Nič. Zato je tudi odprtost Bogu v psihološkem pogledu ponavadi v obratnem sorazmerju s človekovo umsko, materialno in družbeno obdarjenostjo. Kristus je dal sam sebe predvsem družbenemu dnu: tlačenim, ubogim, bolnim.

Komur je za njegovo izmiritev v kozmosu dovolj Ambicija, Spol, Denar, ta se mora vdati v to, da vidi, kako se njegovi maliki odražajo na gluhem ozadju Niča. Živi Bog se je umaknil in pustil namesto sebe edini možni nadomestek: Nič.

Ko bi Bog ne bil Ljubezen, bi lahko na ulici, v tramvaju, v banki videli blažene soje na licih jazov, ki hočejo biti svoja lastna božanstva. Toda prav zato, ker je Bog Ljubezen, ne more pustiti svoji kreaturi

takšne blažene neskaljenosti. Zato kakšne prave božanske samozadostnosti kar ni na izpregled. Kar vidiš okrog sebe, so v najboljšem primeru samó blede odsevi takšnih jazovskih božanstev. Vidiš ambicijo, ki sama sebe žre, užitkaželjnost, ki je trudna od gnusa, dobičkaželjnost, ki postaja histeričnost, oblastiželjnost, vso mračno od slutenj izdajstva. Ljubezen se je skrila, a teh svojih kreatur ni mogla zapustiti neki perversni skladnosti. Prepustila jih je v obdelavo svojemu mračnemu agentu — Niču.

Zato neskaljene samozadostnosti na človeškem obrazu skoraj ne boš našel. Mogoče jo boš našel celó najmanj na obrazih, kjer si to najbolj pričakoval, na obrazih, nahranjenih z oblastjo, užitkom, denarjem. Če pa bi na takšno samozadostnost res naletel, bi te moral obiti občutek groze. Zakaj to bi pomenilo, da je Bog odpoklical celó svojega zadnjega agenta, Nič: da je to dvonožno božanstvo res prepustil ekstazi nad samim seboj, to pa bi bil pekel.

Bog in Jaz — dvoje skodel na kozmični tehtnici: Bog raste, kakor se niža Jaz.

Bog ti bo postal evidenca, kolikor boš ti sam sebi postajal neevidenca.

Kolikor boš spoznaval, da si v osnovi nemoč in tema. Nič, zmožen atomskih podvigov, laserjev in raket, še več, zmožen Boga, a nič.

Nič, zajet za kakšno desetletje v krhko kožno vrečo, s čim kroničnim v lobanjski škatli ali v kurjem očesu.

Bo še

Alojz Rebula

KRISTUS NA GLEDALIŠKEM ODRU V MOSKVI

Poročilo očividca iz Moskve v Rusiji je bilo najprej objavljeno v ameriskem časopisu „Arizone News“. Gre za gledališko predstavo „Kristus v fraku“, ki so jo že igrali na komunističnih odrih v Italiji in Franciji. Poročevalec iz Moskve se vprašuje: Ali je mogoče, da bi mogli to protiversko igro igrati tudi v Moskvi? Poročevalec sam je trdno prepričan, da je to popolnoma nemogoče, v globokoverni Rusiji. Niti v sanjah si tega ne more nihče predstavljati.

Moskovsko mestno gledališče je hotelo igro „Kristus v fraku“ (v salonski suknji) že prej prirediti. Zato je vodstvo tega gledališča povabilo šole, komsomolce in mlade delavce, da bi to igro sprejeli v svoj delovni načrt in o njej razpravljali na svojih sestankih. Vendar ti so jo odklonili in niso nič več mislili na njeno prireditve.

Vodstvo mestnega gledališča pa je odločilo drugače. Glavno vlogo — Kristusa v fraku — je izročilo slavnemu igralcu in znanemu komunistu Aleksandru Rostovcevu.

Ko so ljudje to zvedeli, so hitro kupili vse vstopnice prav do zadnjega prostora v gledališču. Hitro so začeli pripravljati oder za protiversko igro. Postavili so nanj večjo mizo in položili nanjo več steklenic piva in žganja. Okoli te mize naj bi se med velikim krahotom in kričanjem pomikali pijani duhovniki, redovniki in redovnice.

Na koncu drugega dejanja stopi

glavni igralec Rostovcev na oder. V svojih rokah ima Sveto pismo nove zaveze. Iz njega prebere najprej dve prvi vrsti Jezusovega govora na gori: „Blagor ubogim v duhu, zakaj njih je nebeško kraljestvo. Blagor krotkim, zakaj ti bodo deželo (Palestino, nebeško kraljestvo) posedli“ (Mt 5, 3—4). Zdaj naj bi zakričal: „Prineste mi cilinder in frak (slavnostno pokrivalo in salonsko suknjo)!“ Toda to se ne zgodi. Mislili bi, da bo pri tem bruhnila v smeh vsa množica v gledališču in začela zaničevati in zasramovati Kristusa in glavnega igralca. Toda molčala je, in se čudila. Glavni igravec Rostovcev pa je v grobni tišini nadaljeval branje Jezusovega govora na gori:

„Blagor žalostnim, zakaj ti bodo potolaženi. Blagor lačnim in žejnim pravice, zakaj ti bodo nasičeni. Blagor usmiljenim, zakaj ti bodo usmiljenje dosegli. Blagor čistim v srcu, zakaj ti bodo Boga gledali. Blagor miroljubnim, zakaj ti bodo otroci božji. Blagor njim, ki so zaradi pravice preganjani, zakaj njih je nebeško kraljestvo“ (Mt 5, 5—13).

Glavni igravec Rostovcev je prenehal brati, se globoko oddahnil in uprl svoje oči v množico. Njegov obraz je žarel in bil ves prevzet od božje besede, ki jo je bral. Tudi obrazi množice so žareli. Razsvetljevala jih je luč božje besede, ki so jo z odprtimi srci poslušali. Njihove oči so ga prosile, naj nadaljuje branje božje besede. Rostovcev jih je razumel. Spomnil se je, da je Jezus sam

govoril: „Kdor je iz Boga, božjo besedo posluša.“ Nadaljeval je ganjen branje božje besede in ves prevzet od nje. Bil je pripravljen za božjo besedo in njeno potrditev tudi mučeniško umreti. Hvaležen Kristusu, ki ga je s svojo večno resnično in veljavno besedo spreobrn timer, je nadaljeval branje božje besede do konca; prebral je še 48 ostalih vrst 5. poglavja Matejevega evangelija.

Nihče ga ni oviral, nihče ga ni

motil, mu v posmeh žvižgal ali mu nasprotoval. Množica ga je z veliko radostjo in ganjena poslušala, dokler ni končal branja Gospodovih besed. Z Gospodovo besedo v srcu so odhajali iz gledališča, se Bogu in njemu zahvaljevali zanj in sklenili, da jo bodo — kakor Marija — varovali v svojih srcih, jo premišljevali, po njej živeli in z njeno močjo tudi druge rojake reševali temé nevere in brezboštva.

Gregor Mali

BLAGOSLOVLJENI PREDMETI

Rada bi vedela, če dobim več odpustkov, kadar molim na blagoslovljen rožni venec, kot kadar molim na neblagoslovljenega?

Kako je z blagoslovljenimi svetinjcami? So nanje tudi vezani kaki odpustki?

Ali smem npr. zlato in že izrabljeno svetinjico, ki je bila blagoslovljena, zamenjati pri zlatarju za drugo?

Prav tako drugi blagoslovljeni predmeti: se smejo zamenjati, predelati, prodati?

Ne, ni nič več odpustkov na blagoslovljeni kot na neblagoslovljeni rožni venec. Odpustki so dani na molitev, ne na blagoslov. In to velja splošno za vse ostale blagoslovljene predmete.

Ne, ni nobenih odpustkov na blagoslovljene svetinjske. Smem zamenjati, predelati in prodati vsako blagoslovljeno stvar, da se le potem ne uporablja takšna stvar v namene, ki se ne skladajo s svetostjo stvari. Preje je bilo tako, da je blagoslovljena stvar, če je bila prodana, zgubila odpustke. Ker pa ti niso več vezani na blagoslov, je to vprašanje danes brezpredmetno. Je pa popolnoma nedopustno in težak greh (simonija), če bi blagoslov-

ljeno stvar zato prodal dražje, ker je blagoslovljena, ker bi v takšnem primeru blagoslov prodal. Če bi npr. kdo rožni venec, blagoslovljen od papeža, prodal dražje prav zato, ker je blagoslovljen od papeža.

KAKO JE NASTALO ČLOVEKOVO TELO V ZAČETKU?

Kadar prično otroci s svojimi komentarji, kaj so slišali v šoli, o temi, da se je človek razvil iz opice, me zaboli. Mislim si, četudi je Bog ustvaril človeka na način, da je katerikoli stvari vdihnil dušo, je to storil z največjim spoštovanjem in ljubeznijo. Tu se pa tako brezobzirno kratkomalo poudarja: „Človek je iz opice.“

Hvaležna vam bom za nasvete, kako naj o tej stvari z otroki govorim.

Sveto pismo je verska knjiga in nas nima namena poučevati o tem, kar spada pod znanost. Torej tudi v prvih treh poglavjih svetega pisma, ki govore o začetku sveta in stvarjenju človeka, ne smemo iskati več, kot pa je Bog hotel v njih človeštvu razodeti. Ko govori sveto pismo o stvarjenju človeka, je hotel človeka poučiti le o tem, da je On stvarnik celotnega sveta in torej tudi človeka; da je človek kralj celotnega vidnega stvarstva (zato opisuje njegovo stvarjenje na poseben način), da dušo vdihne

Bog vsakemu posebej in da je prav po duhovni duši človek ne samo sled, ampak prava podoba Boga. Glede telesa, torej tvarnega elementa Adama, nas pa Bog ni hotel poučiti, na kakšen način je ustvaril njegovo telo: ali ga je ustvaril res iz zemlje ali pa je tako vodil razvoj živali, da je privedel razvoj kakšne živali do takšne stopnje, da je bila sposobna sprejeti duhovno dušo. To ne bi bilo proti svetemu pismu in tudi ne proti človekovemu dostojanstvu, ker to odvisi ne toliko od njegovega telesa, ampak od njegove nesmrtnosti in duhovne duše. Popolnoma drugo vprašanje pa je, kako je dejansko nastalo telo prvega človeka. Tega pa nam ni hotel Bog povedati, še manj je to zmožna nam povedati znanost, ker so pač začetki človeške zgodovine zaviti v meglo in bodo verjetno do konca časov takšni tudi ostali. Znanost najbrž nikoli ne bo imela sredstev, da bi ugotovila, kakšni so bili začetki človeštva na zemlji.

KRIVIČNI MAMON

Nikoli nisem zares razumel poglavja iz sv. pisma — četudi so pod črto kratke razlage —, ki govori o bogastvu in sicer tisto: „Delajte si prijateljev s krivičnim mamonom, da vas, ko obnemorete, sprejmejo v večna bivališča.“

Prosim za malo več razlage.

Sveto pismo tu imenuje mamon

„krivičen“, v kolikor je dejansko (ne po svoji naravi in torej ne nujno) pogosto pridobljen na krivičen način in obenem sredstvo za mnoge krivice, ki jih ljudje z denarjem delajo. Zato je to mesto enostavno treba razumeti, v smislu, da moramo pač bogastvo (pravilno pridobljeno seveda) uporabljati tako, da nam bo v duhovno korist in pa v prid bližnjemu, s čimer si bomo zaslužili nebesa.

VPRAŠANJE O ADAMU IN EVI

Zadnjič je prišel najin sinček iz šole z „novico“, ki ga je razburila. Pri verouku so mu namreč povedali, da Adam in Eva nista živela kot osebi. Prav na enako trditev sva naletela z možem v knjigi nekega salezijanskega pisatelja.

Prosim, bi nama hoteli priskočiti na pomoč, da bova znala stvar otroku pravilno razložiti.

Adam in Eva sta bila človeka na svetu in od njiju izhaja vez človeški rod, zato se tudi na vse ljudi prenaša izvirni greh, ker smo vsi potomci Adama in Eve. Tega nauka sicer Cerkev ni proglasila kot dogmo, s čimer pa ni rečeno, da ni razodet nauk, temveč samo to, da Cerkev tega ni smatrala do sedaj za potrebno, da bi ga slovesno proglasila za dogmo, kar pa bo morda kdaj storila. Zanimalo bi me, v kateri knji-

gi salezijanskega pisatelja ste naleteli na drugačno mnenje.

KDAJ SMEMO PONOVRNO K OBHAJILU?

Bral sem, da smemo k sv. obhajilu dvakrat v istem dnevu na božič, na veliko noč, pri pogrebni maši in ob važnejših skupnih shodih.

Kako je potem v primeru, če je pogreb na božič ali veliko noč? Se sme poleg polnočnice in običajne prazniške maše med dneva k sv. obhajilu še pri pogrebni maši? To bi bilo že tretje obhajilo.

Še eno vprašanje. Če sem v soboto zjutraj pri običajni dnevnici maši in obhajilu, pa grem zvečer še za nedeljo k maši, smem znova k obhajilu? Kaj pa, če grem potem k maši še v nedeljo?

In še to: opravljam prve sobote. Če sem pri sv. maši v soboto zvečer zaradi pobožnosti prve sobote, velja ta sv. maša tudi za nedeljsko?

Prvi primer, ki ga stavljate, je popolnoma nemogoč, ker na božič ali veliko noč nikdar ne sme biti pogrebne maše. Glede skupnih shodov ali podobnih primerov pa velja navodilo svetega sedeža, da smemo iti isti dan ponovno k sv. obhajilu.

Kdor gre v soboto zjutraj k sv. obhajilu, sme iti ponovno zvečer, ker gre liturgično že za nedeljsko sv. mašo. Ali smemo potem ponovno iti k sv. obhajilu, če smo na nedeljo spet pri maši, pa ni

več tako tako jasno. Sveti se-
dež se še ni jasno o tem izra-
zil in ker so mnenja med litur-
gisti različna, se smemo ravnati
po enem in drugem mnenju, to
se pravi smemo iti ponovno v ne-
deljo k sv. obhajilu. Če se bo pa
cerkvena oblast o tem izrecno iz-
javila, se bo pa seveda treba po
njeni izjavi ravnati.

Kdor je pri sobotni večerni ma-
ši, izpolni pogoj prvih sobot in
obenem dolžnost nedeljske sve-
te maše.

SKUPNA GOSPODARSKA PRIPRAVA NA POROKO

Moja hčerka ima resno znanje
s fantom. V nekaj letih se name-
ravata poročiti. On ima zemlji-
šče in sedaj delata načrte za hi-
šo, ki jo bosta gradila skupno, s
prihranki obeh.

Zelo želim, da pride do njune
življenjske zveze, a dokler nista
poročena, se moreta še raziti. Če
bosta ekonomsko vezana, jima bo
to prineslo velike težave. Prosim,
kaj menite vi o tem?

Lepo je, da mislite tudi na
možen razhod med zaročencema,
saj je čas pred poroko zaročen-
cema prav zato dan, da se spo-
znata, in zato imata vedno mož-
nost, da prekineta svoje „zna-
nje“. Vendar je pa po drugi stra-
ni tudi res, da si morata s skup-
nimi močmi pripravljati svoj bo-
doči dom in ostalo, kar bosta po-
trebovala za primeren začetek
svojega skupnega življenja. Sve-

toval bi torej v tem primeru, o
katerem vi govorite, da se nepre-
mičnine (zemljišče in hišo) za-
pišejo na oba imena in tako da
ob morebitnem razhodu lahko
stvari prodasta in si primerno
razdelita, kar sta oba doprine-
sla.

VPRAŠANJE O VOHUNIH

Pogovarjali smo se o vohunih:
o njihovi premetenosti, bistrosti
in o nevarnostih, v katere se po-
dajajo, da odkrijejo sovražne na-
mene. Ob tem smo prišli na vpra-
šanje, kako je z vohunjenjem v
moralnem oziru. Hvaležen bom
za razlago.

Vohuni v vojnem času so ena
izmed taktik vojskujočih se dr-
žav in so mednarodno sprejeti,
seveda z vsemi nevarnostmi, ki
jih to s seboj prinaša. V mirnem
času pa vohunjenje ni dovoljeno,
ker bi prav vohunjenje bilo lah-
ko resen povod za to, da priza-
deta država napove drugi vojno.
Seveda je pa pojem vohunjenja
precej nejasen, zato je težko da-
ti za vse primere jasen odgovor.

KRŠENJE PROMETNIH PREDPISOV

„Podili so, da smo vse prehi-
teli, in tako še pravočasno pri-
šli na popoldansko prireditev,“ se
je zadnjič pohvalil naš prijatelj.
„Ah, ko bi vedel, kako šele podi
moj mož. Včasih kar oči zaprem,“
je dostavila moja žena. Rad ji po-

nagajam, da je preveč boječa. Pa mi je pred dnevi pomolila pod nos izrez iz revije: „Sodobni način ogrožanja lastnega in tujega življenja je promet. Spoštovanje prometnih predpisov nas veže v vesti, ker so posledice lahko usodne. Čudno je, da se skoraj nihče ne spoveduje prekrškov, ki jih zagreši z neprevidno vožnjo. .“

Da bi se spovedal, ker sem prehitro vozil ali zavozil čez rdečo luč? Zares, še nikoli nisem na to pomislil — vse do tistega izreza iz revije. Sedaj mi pa večkrat roji po glavi, kako je s to rečjo. Bi mi, prosim, pomagali do jasnega odgovora.

Prometni predpisi spadajo pod peto božjo zapoved: „Spoštuj lastno in tuje življenje“. Ta zapoved nas obvezuje, da se varujemo vsega, kar bi spravljal lastno ali tuje življenje v nevarnost, kadar ni za to sorazmerno zadostnega razloga. Vsakdo lahko razume, kako so prometni predpisi v tem oziru važni. Zato je prav tako lahko razumeti, da nas podobno vežejo v vesti kot drugi predpisi, ki imajo namen ščititi naše življenje in naše zdravje. Nihče se ne bo pameti vozil v avtomobilu s človekom, ki ne zna voziti, ali pa če je avto v tako slabem stanju, da se vsak čas lahko zlomi ost. Dvakrat bolj važno pa je, kadar z neprevidno vožnjo postavljam v nevarnost ne samo svoje življenje, ampak tudi živ-

ljenje tistih, ki so se meni zauपालi in se peljejo z menoj, in pa tistih, ki se vozijo po istih cestah kot jaz. Tudi ti imajo pravico, da jih jaz ne spravljam v nevarnost. Kdor se zaveda, da s svojim predrznim voženjem spravlja sebe in druge v nevarnost — in prav temu služijo prometni predpisi — potem greši in sicer tem težje, v čim bolj resno in bližnjo nevarnost postavlja sebe in druge. Zahteva spoštovanja prometnih predpisov je preprosta zahteva pravičnosti in ljubezni do bližnjega. In še eno: ni greh samo tedaj, ko sem se zaletel, ampak že takrat, ko sem se po pravici bal, da se bom zaletel, ker sem neprevidno vozil, pa glasu svoje vesti in pameti nisem poslušal. In to niso samo mali grehi, prav lahko in hitro pride na tem polju do smrtnega greha, ker gre za življenje in zdravje, ki so važne dobrine.

„SODELOVANJE“ PRI SLABIH OPRAVILIH

Ali tisti, ki so v službi v določenih „hotelih“, grešijo? In če farmacevt prodaja antikonceptivna sredstva, ali greši?

Če imajo „hoteli“ res samo določen težko grešen namen, namreč nuditi ljudem priložnost za greh, potem je moralna odgovornost dela v takšnem hotelu odvisna od različnih činiteljev. Tako je važno, kakšno delo opravljam: če bi brez mojega sodelovanja ho-

tel dejansko težko obstajal ali pa bi ne mogel tako dobro služiti, kot dejansko služi, potem je seveda moje sodelovanje bolj važno in zato manj dovoljeno, kot pa če gre za delo, ki ga vsakdo lahko opravi in če ga jaz pustim, bodo brez težave lahko dobili drugega. Potem je važno, če jaz brez večje težave lahko dobim drugo delo, ali pa je to edino delo, ki ga v tem času morem imeti in ki moram z njim preživljati svojo družino. Te in še nekatere podobne okoliščine je treba upoštevati pri vseh tovrstnih vprašanjih, ko gre za sodelovanje pri slabih stvareh: npr. pri delu v farmacijah, kjer se prodajajo tudi protispočetna sredstva in sredstva za povzročitev splava, pri tiskanju pornografskih ali sploh slabih revijah in časopisih, pri sodelovanju v kinodvoranah, kjer se predvajajo slabi filmi in še toliko in toliko podobnih primerih. Zato bo najbolje, da se v določenem primeru obrnem na duhovnega svetovalca, ki mi bo — ob upoštevanju vseh konkretnih okoliščin — vedel svetovati, kako naj se ravnam.

VIDMAR IN KRŠČANSTVO

Josip Vidmar je izdal leta 1979 knjigo „Obrazi“, v kateri riše portrete sodobnih slovenskih kulturnih, zlasti literarnih, ustvarjalcev. Ob besedi o naših katoliških pisateljih in pesnikih spregovori tudi o svojem odnosu do

katolištva, ki je kajpak povsem odklonilno. Ali ste prebrali delo in kaj sodite o njem?

Prebral sem Vidmarjevo pisanje o njegovem odnosu do katolicizma in splošno do religije. Naj le na kratko povem svoje mnenje:

1. Njegovo pisanje o religioznem vprašanju je tako površno in neresno, da pravzaprav ne zasluži, da bi se človek resno z njim bavil. Se vidi — vsaj iz tega stavka (ne vem, če je kdaj prej in drugje razpravljaj o religiji) — da se mu nikdar ni resno zastavilo v njegovem življenju religiozno vprašanje.

2. Verjetno se je Vidmar predajal idealu literarnega in političnega dela in je to smatral za svojo življenjsko nalogo in edini smisel svojega življenja, seveda poleg vseh tistih majhnih in velikih užitkov, ki jih vsak normalen človek išče in tudi potrebuje, da sploh more eksistirati.

3. Vidmar je tudi silno krivičen (vsaj objektivno) do krščanstva, v kolikor mu ne pripisuje nobene pozitivne vloge v zgodovini človeštva; še več, med vrsticami je celo jasno brati, da sta krščanstvo in Cerkev bila velika zavirateljica napredka. In ne samo krivičen do krščanstva sploh, temveč do lastnih slovenskih katoliških velmož, ki so v zgodovini našega naroda toliko pomenili ne samo na verskem (kar je razumljivo), temveč tudi na kulturnem, socialnem in političnem področju. Ignorirati vse to ali pa smešiti je ali zloba

ali pa popolna slepota. In ne pri-
pisovati Cerkvi v zgodovini nobe-
ne pozitivne vloge je ali ignorira-
ti celotno zgodovino zadnjih 2.000
let ali pa jo zavestno in težko
potvoriti.

4. Njegova razlaga sveta in člo-
veka je tako primitivna, da res ni
vredno, da bi se človek resno z
njo baval in jo skušal pobijati.
Čudno, da takšnega intelektualca,
kot je Vidmar, ni bilo sram napi-
sati kaj takšnega, ker bo to ven-
darle ostalo zapisano.

V Vidmarjevem pisanju ni nič
resnih pomislekov, ampak samo
neko zmešano govorjenje o proble-
mih, ki bi vsakega resnega človeka
morali drugače zanimati.

Meni se ne zdi vredno, da bi
človek poskušal na takšno primi-
tivnost kaj odgovarjati. To ni re-
sen članek. Vsako odgovarjanje bi
kazalo, da se ga jemlje-kolikor to-
liko resno — česar pa ne zasluži.
Je vreden pomilovanja v najbolj-
šem pomenu besede, ker pač ne ve,

MOLITVENI NAMEN ZA JUNIJ

Splošni: Da bi mladi lju-
dje zavračali lažno svo-
bodo, ki naj bi jim jo
prinašala mamila.

Misijonski: Da bi vsi, ki
potrebujejo bratsko po-
moč (pa naj gre za be-
gunce ali druge osebe),
zlasti v južnovzhodnih
predelih Azije, res dose-
gli učinkovito podporo.

od kod in kam. Želimo mu le, da
bi vsa ta njegova ignorantia cra-
ssa et supina bila nezadolžena, da
bi se presenečen srečal s tistim
Bogom, ki ga ni imel za vrednega
velike začetnice, ki ga bo pa On
priznal za svojega otroka in ga
sprejel v svoja nebesa.

Lojze Kukovica

Papež med železarji in jeklarji

Na praznik sv. Jožefa, zavetnika
delavcev, in ob 90-letnici okrožnice
Leona XIII.: Rerum novarum, ki je
jasnovidno spregovorila o perečih
delavskih vprašanjih, je Janez Pa-
vel II. namenil posebno pozornost
umbrijskim železarjem in jeklarjem.
Ogledal si obrate železarne v mestu
Terni, 100 km od Rima, se rokoval
z delavskimi voditelji in zastopniki
in delavci samimi, jedel z njimi v to-

varniški menzi in jim povedal bese-
de sočutja, očetovske skrbi in ohra-
brenja. Železarje je spodbudil, naj
ob zgledu nazareškega obrtnika Jo-
žefa osmislijo svoje poklicno delo in
družinsko življenje in si prizadeva-
jo, da bodo pošteno in vestno oprav-
ljali svoje vsakodnevne dolžnosti.
Njihovi voditelji in zastopniki pa
naj jim omogočijo takšno delo, pri
katerem bodo lahko človeško rasli in
uresničili svoje pravice, človeško
dostojanstvo in osebne želje.

v družini

EVANGELIJ — Z OČMI ZAKONCEV

Delovanje božjega Duha v zakonu in družini

Binkoštni praznik je bil za Cerkev začetek nezadržanega širjenja Kristusovega veselega oznanila. Božji Duh, ki ga je Kristus obljubil in poslal apostolom in kristjanom, je neopazno, a učinkovito deloval skozi stoletja in deluje še danes. Tudi krščanski zakon in družina sta delo božjega Duha, ki tiho, a dejavno deluje v domači Cerkvi, družini. Skladen zakon je umetnina Sv. Duha. Zato bosta verna zakonca častilca in prijatelja Sv. Duha in bosta tudi otrokom pomagala odkrivati tega družinskega prijatelja.

Vodil nas bo

Tisti čas je rekel Jezus svojim učencem: „Še mnogo vam imam povedati, a zdaj bi še ne mogli nositi. Ko pa pride on, Duh resnice, vas bo vodil k popolni resnici; ne bo namreč govoril sam

od sebe, temveč kar bo slišal, bo govoril in prihodnje reči vam bo oznanjal. On bo mene proslavil, ker bo iz mojega jemal in vam oznanjal. Vse, kar ima Oče, je moje; zato sem rekel, da bo iz mojega jemal in vam oznanjal“ (Jan 16, 12-15).

Učenca

Dalj časa ko živiva v najinem zakonu, bolj čutiva, kako sva večna **učenca**, ki sta potrebna pouka in opozoril ter popravkov. Saj se še v vsakodnevnih opravilih vedno naučiva in odkriva kaj novega, lepšega, primernejšega. V začetku sva mislila, da o zakonu in družini že vse veva in da sva že vse naredila, kar se narediti dá. Potem so začeli prihajati otroci in je vsak s seboj, kakršen je — enkrateno, neponovljiv, svoj, skrivnostno — začel s svojim „poukom“ nama, ki sva že

„vse vedela“. Vedno znova sva prihajala do okoliščin, pred katerimi sva morala obstati in se nemočno vprašati: Kaj in kako pa zdaj? Prišel je prvi, kdo ga ne bi bil vesel. Od nekdanj sva sanjala o njem. Prišel je drugi, nekam kmalu po prvem. Toda — eden ali dva, nič ne de! Saj sva tako ali tako želela tudi drugega. Prišel je tretji. Ne, nisva ga bila vesela, ko se je najavil. Prehitro je bil za prvim in drugim. Poleg tega sva bila še neuskla-jena v najinem zakonu, morda predvsm zato, ker sva še gradila hišico. Vsak otrok naju je znova postavljaj pred nove naloge, midva pa še starih nisva opravi-la. Zaradi pogostih porodov je nastalo veliko vprašanje najinega telesnega življenja. Spet nove naloge, nove neznanke, novi ne-uspehi. A največji je bil ta, da je prišel četrti. Bila sva pora-žena. In spet je bil — fantek... Prvi trije so ga bili zelo veso-li. Zakaj ga ne bi bila tudi mi-dva? Ko je prišel peti, sva bila presenečenj že vajena, a čutila sva, da sva na robu zmogljivosti, na robu tudi zakonske zmogljivi-vosti.

Mnogo

Imava torej mnogo otrok in mnogo problemov, zato potrebuje-va tudi mnogo **odgovorov**. Kdo nama bo vse to **povedal**? Tu in tam sva slišala v kakšnem pre-davanju za starše pametno misel. Tudi brala sva, kolikor sva sredi

velikega dela sploh utegnila, pi-sanje o zakonu, družini, vzgoji, veri... A velikokrat se nama je zdelo, da gledava, pa ne viđiva, poslušava, a ne razumeva. Če pa razumeva, ne veva, kako bi to prenesla v najine prilike, ne veva, kje najti moči za to. Ne moreva vsega **nositi**, posebej še za-to ne, ker se ne moreva in ne moreva ujeti v svojem notranjem razumevanju in v sodelovanju pri vzgoji. Ob petih fantkih je res zelo malo časa. Zvečer v posteljo padeva...

Prid

Oba sva bila versko vzgojena, vendar precej nesamostojno ali neosebno, bolj po izročilu kot iz prepričanja. Že pred vstopom v zakon sva čutila, da bo treba ve-ri dati resnejše, važnejše, bolj osebno mesto kot do sedaj. Slutila sva, da greva težki in odgovorni stvari naproti. Vsak po svoje sva zaupala, da **pride** dan, ko se na-ma bo odprlo. Iz leta v leto sva v zakonu stala pred večjimi na-logami in preizkušnjami. Vedno bolj sva iskala resnico o medse-bojnem razumevanju, o ljubečem telesnem življenju, o vzgoji prvega, drugega... petega. Vsak dan in vsako leto čutiva potrebo po nekom, ki bi naju **vodil** k popol-ši resnici o vseh teh vprašanjih in seveda k življenju po teh re-snicah. Verovala sva in upala, da pride nekdo, ki bi pomagal raz-pletati včasih preveč zapletene naloge.

Duh

Srečala sva duhovnika, ki je imel posluh za najine zakonske in družinske probleme. Začeli smo se pogovarjati in počasi sva sama sebi in njemu mogla obleči najine težave in nerešene probleme v besede. Od časa do časa smo skupaj odkrivali možne rešitve in pota do njih. Vedno pogostejše pa naju je opozarjal, da pravi kristjan živi svoje zakonsko življenje — v troje... Da je tretji v zakonu Bog, ta zaupni prijatelj, ta notranja vez med možem in ženo, in da ta Bog pošilja tudi družini, Cerkvi v malem, svojega **Duha**, ki človeka poučuje od znotraj. — Včasih je res dolga pot do spoznanj. Nekatera tlijo v nama, niso pa dovolj jasna, da bi jih mogla spoznati in razumeti, kaj šele živeti. Nato pride naenkrat jasno spoznanje. Saj je včasih to navidezno posredno — preko knjige, preko česa drugega, kar nama daje povod za razmišljanje in naju postavlja v nove okoliščine. A to je vodstvo Duha za tako različne življenjske prikke. Brez tega se gotovo ne bi odzivala v najinem vsakdanu tako, kot to storiva zdaj, niti se ne bi dovolj trudila spoznati prave poti za naju in najine otroke.

Prihodnje

Bolj ko se otroci razvijajo, bolj morava gledati v prihodnost in načrtovati, kaj bo z njihovim šo-

lanjem, kako jim bova dala čim boljše možnosti, da razvijejo svoje talente. Pozorno in zavestno jih opazujeva, se skušava kljub veliki zaposlenosti z njimi pogovarjati in odkrivati enkratni svet vsakogar. Morala bi biti res preroka in vedeti **prihodnje reči**, da bi lahko vzgajala pravilno. A zdaj bereva Jezusovo obljubo, da bo poslal **Duha resnice**, ki nama **bo govoril** tudi o prihodnjih rečeh. Ne po zvočniku, ampak v dnu duše, sredi najinih zakonskih pogovorov, molitev in posvetovanj z drugimi. Ko gledava nazaj, z veseljem odkrivava, da nama je božji Duh že marsikaj povedal, včasih tudi vnaprej, kar sva pozneje uvidela.

Vodi

Kako zelo potrebujeva vodstvo, roko, ki bi ji lahko vedno popolnoma zaupala, ki bi bila vedno blizu naju, ki bi razumela nikdar do konca dojemljive globine moža, žene in otrok! Jezus pa jasno obljublja, da nas bo njegov Duh prav takó **vodil k popolni resnici**. Kakorkoli torej odkrivava velike nepopolnosti najinega zakonskega in družinskega življenja, vendar lahko zaupava, da naju bo božji Duh vodil k popolni podobi najinega zakona. Seveda je zato potrebno vse najino življenje do zadnjega dne, ko bova utrujena, a zadovoljna zaspala za ta svet in se prebudila v večnem. Takrat bo podoba naji-

nega zakona in družine — kolikor je od naju odvisna — popolna. Zaupava v to, ker zaupava Duha, ki naju vodi.

Proslavi

Zanimivo je, da se nama zdi najin najstarejši sin nekako najmanj zrel za svoja leta, najmanj samostojen. In letos je šel k birmi... Vedno bolj čutiva svojo nemoč in šibko moč pri vzgoji doraščajočega fanta. Zato sva ga zavestno izročila najboljšemu vzgojitelju, Kristusovemu Duha, ki ga je v posebni meri in na poseben način prejel pri birmi. Ko bi naju vprašali, kdaj naj gre k birmi, bi se najraje odločila zanjo ob njevogi polnoletnosti in tako prepustila odločitev samemu sinu. Saj je vendar birma dokončna odločitev za svoboden sprejem Kristusa in njegovega evangelija ter njegove Cerkve. Pri krstu je bil potopljen v Sv. Trojico po najini volji. Zato bi se moral odločiti za birmo sam, ko bi bil dovolj zrel, in jo prejeti, ko bi se za to odločil. A najin je še tako otročji! Ker pa je šel ves njegov veroučni razred k birmi, je duhovnik poslal tudi njega. „Saj je iz verne družine,“ naju je ohrabil. Zdaj nama je skoraj žal, da se nisva odločila za nameravani korak... Morda sva pa preveč nestrpna in hočeva videti otipljive dokaze za delovanje Sv. Duha v najinem najstarejšem. Tako sva bolj

Tomaževa kot Jezusova učenca. Naj se Kristus **proslavi** preko svojega Duha tudi v najinih otrocih!

Binkošti

Najine nove binkošti pa sva začela doživljati, ko sva postala člana zakonskega občestva. Plaho in negotovo sva se pridružila parom, ki žele skupaj odkrivati Kristusovo bogastvo in **jemati** iz njega. A kmalu sva opazila, da je v skupnosti velika moč in da se v njej ponavlja binkoštni dogodek — apostoli, učenci in žene z Marijo, Jezusovo materjo, skupaj pričakujejo obljubljenega Sv. Duha, skupaj ga prejemajo in v moči tega Duha skupaj nastopajo nezadržno pot Cerkve skozi stoletja. Najina domača Cerkev, družina, doživlja podobne binkošti na podoben način. Tako počasi tudi mi zajemamo iz Očeta in drugim oznanjamo. Zelo skromno sicer in preprosto, a vendar.

Božji Duh, ki veješ v najini notranjosti in v dušah najinih otrok — veseliva se tvoje zveste prisotnosti in želiva biti poučljiva tvojim navdihom.

Uči naju resnice o tvoji zamisli najinega zakona in vzgoje najinih fantov!

Jemlji iz Kristusovega zaklada in nam oznanjaj — in prenovil boš našo družino z ognjem svojljubezni.

Vital Vider

C V E T O Č A V E J A

Kdor opazuje mlade ljudi, bo kmalu spoznal: Fantje in dekleta so — kakor se za mladost spodobi — veseli, včasih tudi malce prešerni. Vsak uspeh jih napolni z radostjo. Veseli jih, če dobro opravijo izpit; če dobijo primerno službo; če si omislijo lastno vozilo; če se udeležijo zanimivega potovanja. In še mnogo podobnega, s čimer mladost ohranja svojo svežino.

In vendar vse te radosti zbledijo kakor nočne zvezde, ko zasveti sonce — ljubezen! Mlad človek spozna: Na svetu je nekdo, ki mu jaz pomenim vse. V meni bo našel svojo srečo in polnost, vrhunec življenja. A tudi jaz bom v njem našel svojo srečo. V upanju in strahu se nekaj časa približujeta drug drugemu in skušata dognati, če so njune slutnje opravičene. Ko se to potrdi, ko drug drugemu izpovesta svoja čustva in hrepenenja, ju to napolni z radostjo, ki je prej še slutila ni. Od tega razkritja sta vsa prevzeta, kar „omamljena“ od ljubezni.

Ta prevzetost sčasoma mine, ostane pa tisto, kar je v njej trajnega: ljubezen. Ni sicer tako burna in kipeča, kakor je bila prva zaljubljenost, je pa zato zvesta in se kaže vsak dan v tisoč malenkostih. Vsak par, ki je uspešno hodil skozi življenje, bo potrdil, da je bila prav ljubezen največja sreča, osrednje sonce življenja.

Znameniti ameriški škof in radijski pridigar Fulton Sheen pra-

vi: Ko je Bog izgnal Adama in Evo iz raja, jima je dal cvetočo rajsko vejo, ki se imenuje zakonska ljubezen. Ta naj bi izgnancema ohranila vsaj eno rajsko srečo.

Res prinaša tudi zakon marsikatero težavo, zahteva mnogo odpovedi. Toda kjer je ljubezen močna in pristna, zvesta, celostna in hkrati obzirna, telesno in duhovno rodovitna, tam je nujno tudi sreča. Celotežave se spreminjajo v srečo. „Vse, kar bo grenko, bo na dnu sladkô,“ napoveduje A. Gradnik v pesmi „Nevesti“.

L J U B E Z E N — E D I N A N A L O G A Ž I V L J E N J A

Zato ni pretirana trditev: ljubezen je najvišja naloga človeškega življenja. Bolj kot za gmotno blagostanje, za uspeh v družbi, bolj ko za samo telesno zdravje se moramo truditi za ljubezen.

Znameniti film „Čudodelka“ opisuje mladost Helene Keller, ki je bila od detinstva gluha in slepa. Spodleteli so vsi poskusi, da bi deklico vpeljali v svet misli in besed in sploh človeške družbe. Bila je neverjetno divja in surova — kot neukročena zver. Naposled se je našla vzgojiteljica, ki je otroka z nepopisno potrpežljivostjo in izredno iznajdljivostjo vpeljala v svet misli in duha — in otrok je bil, kakor pravi film, „vnovič rojen“, ko je spoznal, da ni sam, da je ljubljen in da more tudi sam ljubiti.

Pretresljiv je sklepni prizor, ko

se deklica objema z vzgojiteljico in sta obe ožarjeni od ljubezni, najvišje življenjske sreče.

Človek je v toliki meri človek, kolikor zna ljubiti.

To nas jasno uči že Kristus v evangeliju: „Ljubi Gospoda, svojo ga Boga z vsem srcem in vso dušo in vsem mišljenjem. To je največja in prva zapoved. Druga pa je njej enaka: Ljubi bližnjega kakor sam sebe. Na teh zapovedih stoji vsa postava in vsi preroki“ (Mt 22, 37).

In sv. Pavel: „Polnost postave je ljubezen“ (Rim 13, 10).

K A J J E L J U B E Z E N ?

Ko je omenjena Helena Keller znala že brati, je naletela na besedo „ljubezen“. Vprašala je učiteljico, kaj je to. V odgovor jo je vzgojiteljica stisnila v objem in jo vroče poljubila. A Helena ni razumela. Ponovno je vprašala. Spet je dobila isti odgovor. Deklica pa je še naprej spraševala, zakaj ji vzgojiteljica ne da v roke ljubezni... Šele čez čas je razumela, da je ljubezen prav to: objem, združenje, tako rekoč zlitje dveh oseb v eno osebo.

Ljubezen je prodor čez meje lastne malenkosti. Kdor ljubi, skoči dobesedno iz svoje kože. Razširi se in postane velik za dva in še več. Srečo in nesrečo ljubljenega čuti kot lastno srečo in nesrečo.

Visoka resnica je to, a ni nenaavadna. Vsak dan jo izpovedujemo, ko se podpisujemo, na primer: vaš vdani, tvoj ljubeči... in podobno.

Hočemo reči: z ljubljenimi smo zlit v eno osebo.

L J U B E Z E N J E O D B O G A

Poučno je, kako Sveto pismo govori o stvarjenju človeka: „Tedad je rekel Bog: Naredimo človeka po svoji podobi. In Bog je ustvaril človeka po svoji podobi. Moža in ženo ju je ustvaril. Bog ju je blagoslovil“. (1 Mojz, 1, 26—27).

Svetopisemski strokovnjaki opozarjajo, da sta v teh besedah dva poudarka. Prvič, da je Bog govoril v množini („naredimo“); drugič, da je človek božja podoba in da je s tem zvezano prav to, da je ustvarjen kot mož in žena.

Bog sploh ni ustvaril „človeka“, ampak samo moža in ženo. Ali točneje: Bog je ustvaril človeka, toda v dveh oblikah, „izdajah“; skoraj bi rekli: v dveh polovicah. To pa zato, da v človeku pride do izraza najlepša božja lastnost — ljubezen. Bog je ljubezen, tudi človek naj bo ljubezen!

Človek je božja podoba. Zato biva v dveh oblikah, v moški in ženski, ki sta si med seboj bistveno enaki, vendar pa toliko različni, da se medsebojno dopolnjujeta in šele tako uresničita celo človeško polnost — s tem, da se medsebojno izročita drug drugemu, da se združita v ljubezenskem srečanju, ki gre do dna človeške osebnosti, in tako uresničita podobo božjega življenja. Tudi božje osebe se namreč medsebojno druga drugi popolnoma darujejo in se prav s tem uresničujejo.

Kakor Sava nastane s tem, da se združita Sava Bohinjka in Sava Dolinka, a obe izvirata pod Triglavom, tako imata tudi ljubezen moškega in ženske svoj izvir v Bogu. Ko se najdeta in združita, nastane zakon: resničnost, ki se doživlja V DVOJE.

V zakonu se božja ljubezen učlovečuje, ponavzočuje in deluje. V znameniti okrožnici Pavla VI „Človeško življenje“ beremo: „Zakon je

Stvarnik v svoji modrosti in previdnosti ustvaril z namenom, da bi z njim v človeštvu uresničeval svoj načrt ljubezni“ (tč. 8.).

Globoko pojmovanje zakonske zveze izražajo naši ljudje, ko govorijo: „Zakoni se sklepajo v nebesih“. S tem hočejo povedati, da zakonca združi Bog s svojo ljubeznijo.

(Bo še)

(Slov. medškof. pastoralni svet)

*Za mladino
za mladino*

Kako gledajo svetovni nazori na človeka in družbo?

Liberalizem izhaja iz prepričanja, da je človek po naravi dober. Popolnoma svoboden, bo razvil v sebi najboljše lastnosti in s tem dosegel najboljši način življenja za sebe ter posredno ustvaril tako tudi najboljšo obliko družbenega sožitja. Življenje v družbi je kakor tekma med ljudmi različnih sposobnosti. Naravno je, da bolj sposobni

vodijo manj sposobne. To sicer utegne pripeljati trenutno do zlorabe svobode in do izrabljanja šibkejših, vendar bo vzgoja povzročila, da bo po naravi dober človek kmalu prenehal z zlorabo svoje svobode. Postal bo odgovoren in zrel. Smisel organizirane družbe je v tem, da zavaruje človekovo osebno svobodo in njegovo imetje.

Liberalizem gleda na človeka v praksi kot na popolnoma materialno bitje. Pod načelom, da je vera človekova osebna zadeva, ne najde zanj mesta v svojem svetovnem nazoru niti v svojem družbenem redu.

Marksizem trdi, da je človek zgolj materialno bitje (materializem), ki najde svoj smisel le v okviru družbenega razvoja.

Družba se razvija v teku zgodovine po naprej določenih nespremenljivih zakoni (dialektika). Ti socialno-zgodovinski zakoni so vzrok vsega napredka — osebnega in družbenega. Posameznik mora te zakone poznati in delati v skladu z njimi. Če dela tako, je „napreden“, če drugače, je „reakcionar“.

Pod tem vidikom je družba vse in posameznik le nosilec družbene energije. Posameznik — kot oseba — nima vrednosti.

Človek bo srečen, ko bo živel v zadnji razvojni stopnji, v „brezrazredni družbi“, kjer ne bo osebne lastnine in torej tudi ne vzrokov za sovraštvo med ljudmi. Na poti do take idealne družbe pa je pripadnik komunističnega svetovnega nazora upravičen uporabljati tudi silo, in kadar je na oblasti, uvesti diktaturo (diktatura proletariata).

Nasilstvo (umor ali omejitve svobode) je po tej teoriji upravičeno nad vsemi, ki nasprotujejo takemu razvoju družbe, kakor si ga predstavlja marksizem. Kajti taka smer razvoja naj bi bila zgodovinska nujnost, katera upraviči vsako sredstvo.

Krščanski realizem uči, da je človek ustvarjeno bitje, ki je hkrati telo in duh. To pomeni, da je človek istočasno del materialnega in duhovnega stvarstva. Oba dela tvorita enoto in sta bistvena za človeka. (Ravnovesje med telesnostjo in duhovnostjo).

Človek je oseba (individuum — posameznik), enkratna božja stvaritev, ki ima svoj lasten življenjski cilj in namen. Vendar je ustvarjen tako, da živi in se razvija v družbi ter doseže svojo polnost v sožitju z drugimi ljudmi. Je torej družbeno (socialno) bitje. (Ravnovesje med osebnimi (individualnimi) in družbenimi (socialnimi) lastnostmi človeka.)

Pri tem seveda ne smemo pozabiti, da je človek namen, družba pa sredstvo, in ne obratno. Družba je sredstvo za človekov osebni razvoj, katerega zadnji namen je Bog.

Da pa je življenje v družbi urejeno, je potrebna oblast. Človek je kot socialno bitje ustvarjen tako, da oblast potrebuje. Zato lahko rečemo, da je oblast, kot ustanova, od Boga, a upostavlja se oblast preko ljudi in za ljudi.

Tekma v družbi je upravičena, a v mejah pravil, ki jih narekuje ljubezen tudi do najšibkejših članov družbe.

Ker je človekova narava ranjena po izvirnem grehu, človek ne dela vedno po svojem najboljšem spoznanju. Nagnjeni smo k slabemu v osebnem in družbenem življenju. Oblast naj pomaga človeku, da bo v družbi delal in živel po spoznanju,

kaj je prav, in ne po trenutnih slabih nagnjenjih. (Zakonodaja).

Družba ni le tržišče (liberalizem), pa tudi ne le proizvodna enota (marksizem), marveč naj ljudje uporabljajo trgovino, proizvodnjo in gospodarstvo sploh za čimboljšo in popolnejšo zadostitev svojih naravnih materialnih potreb. Tako bo človek mogel bolje razvijati svoje duhovne sposobnosti ter rasti istočasno tvarno in duhovno, to je: v ravnovesju.

Krščanski realizem nam prikazuje človeka istočasno: kot osebo, ki ima svoj cilj v združenju s svojim Stvarnikom, in kot člana človeške družbe, preko katere se razvija ne

le kot posameznik, temveč tudi kot rod, to je, zgodovinsko. V družbi s soljudmi potuje človek naproti svojemu lastnemu cilju in pri tem sodeluje s Stvarnikom. Kot že rečeno, gre za ravnovesje med individualnimi vrednotami, ki jih poudarja liberalizem, in socialnimi potrebami, ki jih enostransko poudarja socializem.

A živeti v ravnovesju, človeku ni lahko zaradi slabih nagnjenj, ki smo jih podedovali po izvirnem grehu. Odtod napor, ki ga zahteva od človeka krščanstvo.

Marko Kremžar

POPRAVEK

V aprilski številki na strani 323 v drugem stolpcu zgoraj je tiskarski skrat zamenjal in požrl nekaj vrstic. Odstavka bi se morala glasiti takole:

— Če odgovorimo z liberalizmom, da je to „človek“, kateremu je družba le sredstvo pri iskanju osebne „koristi“, smo priče „neravnovesja“ med osebo in družbo. V takem pri-

meru je „korist“ poglavitna vez v družbi.

— Če odgovorimo z marksizmom, da je zadnji namen in najvišja dobrina „človeška družba“ (človeštvo v celoti), kateri je človek le „sredstvo“ pri doseganju družbene „koristi“, smo priče ponovnega „neravnovesja“ med družbo in človekom. Tudi v tem primeru je poglavitna družbena vez „korist“.

Oče Dammijahn

Wilhelm Hünermann

Zlata pot

Tako je rastel Jožef de Veuster. Bil je poln moči, poguma in divjega veselja do življenja. Pogosto je moral klečati pred križem na dvorišču, ker ni znal brzditi svoje jeze. Pogosto je na šolskem dvorišču pestil fante, ki so ga nato glasno in s krvavečimi nosovi tožili učitelju. Ako je Jožef na katerem svojih mladih tovarišev opazil kaj slabega, neplemenitega, podlega, tedaj njegova jeza ni poznala meja.

Nekoč je videl, kako je Sus Baal, ki je bil dve leti starejši od njega, napadel majhno deklico. Jožef je planil na napadalca in ga z vso močjo treščil ob tla. Nato se je vrgel nanj in ga s svojimi trdimi pestmi tako obdelal, da je Sus stokajoč klical na pomoč.

Le z največjo težavo ga je učitelj končno rešil pesti maščevalca. Jožefa je strogo kaznoval, saj ni vedel za vzrok pretepa. Fant pa je bil preveč ponosen, da bi tovariša izdal. Po pouku je vzel iz žepa jabolko in rekel:

„Na, vzemi, Sus! Če boš pa še

kdaj pretepal deklice, te pobijem do smrti.“

Sus se je boječe ozrl v Jožefa, nato pa bojazljivo povedil pogled, vzel jabolko in zbežal.

Jožef je bil trd, pogumen in čisto zelo jezljiv fant. V njegovih žilah je plala vroča kri njegovega očeta, na dnu duše pa je bedela materina dobrot.

V njem je bilo nekaj nenavadnega. Včasih se je zgodilo, da je nenadoma zbežal od hrupne igre in se umaknil v tihoto. Ure in ure je nato blodil po samotnem gozdu ali presedel v kakem kotu v cerkvi.

V Werchternu je bilo spet proščenje.

Stari oče je povabil mater in otroke na semenj. Vsako leto je bilo tako in otroci so se tega dne dolgo veselili.

Vaški semenj je bil en sam vrtnec truščja, smeha, godbe in krikov. Dišalo je po pečenih jabolkih in poticah. Kmečki otroci iz Tremelova so se zadovoljno podili v tem vrvežu. Najbolj razposajen med vsemi pa je bil Jožef de Veuster.

Nenadoma se je Jožef, sredi vožnje na velikem vrtljaku, nenadoma zresnil. Zazdelo se mu je,

kot da je ves ta hrup nekaj nelepega, nekaj sovražnega, nekaj kar z umazanimi rokami grabi po njegovem srcu. V tem direndaju ni mogel prav misliti niti sproščeno dihati. Neka umazana pest mu je stiskala srce.

Še med vožnjo je Jožef skočil z vrtiljaka. Bratje so zakričali, fant pa že ni bilo nikjer.

Mati in bratje so ga iskali. Skrbelo jih je: morda je spet uganil kakšno nevarno. Toda stari oče je mirno rekel:

„Poglejte v cerkev!“

Mati je našla Jožefa pred glavnim oltarjem. Klečal je in nepremično zrl na zlati tabernakelj, pred katerim je plapolala večna luč. Tu je bila tišina. Ves hrušč in trušč semanjega dne se je razbijal ob debelih stenah. Tukaj je bil človek varen.

Mati je pristopila k otroku, ga začudeno pogledala in vprašala:

„Zakaj si ubežal s semnja? Tako sem se bala zate!“

Odgovoril je:

„V hrupu ne morem misliti na Boga!“

„Fant ima prav!“ je pozneje dejal stari oče, ko mu je povedala nenavadne besede. „Včasih moramo iz posvetnega hrupa v božjo tišino, sicer se utopimo v njem kakor v umazani vodi.“

Tiste dni so tudi pobožne ženske iz Tremelova začele zmajevati z glavo nad divjim kmečkim fantičem, ki je zdaj često ure in ure tiho klečal pred tabernakljem in pobožno molil.

Pomladi leta 1850 pa je prišel dan prvega obhajila.

V soboto pred cvetno nedeljo je Jožef de Veuster pokleknil v spovednico in priznal svoje grehe. Z majhnim kesanjem je obžaloval majhne napake, pri katerih so njegovi tovariši odnesli le praske in buške, a z vročim in odkritosrčnim velikim grehe, zaradi katerih je mati jokala. Le da je Susa Baala tako strašno premleval, ni mogel obžalovati.

„Namesto kesanja mu bom dal še eno jabolko,“ je predlagal duhovniku. Pri tem je obveljalo.

Jožef se ni bal priznati svojih grehov. Že davno mu je oče privzgojil to navado.

„Priznati je moško,“ je često učil oče. „Samo bojazljivec se tega boji.“

Po spovedi je župnik dečka opominjal k dobremu. In ko je blagoslavljaljočo desnico dvignil k odvezi, je deček začutil božjo milost. Po prisrčni zahvali je Jožef stopil iz cerkve. Zunaj je sonce pregnalo vse oblake in prevelika svetloba je Jožefa slepila, da si je za hip zastrl oči. Nato pa je željno in veselo pil luč in užival v prebujeni naravi.

Ljubi Bog! Je to res njegova vas? So to res stare, s slamo krite koče z ilovnatimi stenami, ki se tako svetlo iskrijo skozi zelenje jelk in lip? Ali ni vsa pot domov polna cvetlic, barv in sonca? Je to prva pomlad? Je vse to le zato, ker nosi v duši mir in novo, silno božjo moč?

Deček je vriskaje planil na travnik in najraje bi bil ves zeleni in pisani blesk pritisnil k sebi.

Flamska vas ni bila še nikoli tako lepa! Še nikoli mu ni bila domovina tako draga.

Doma je zdirjal skozi vse izbe, in ker ni takoj našel matere, je stekel v hlev h kravi Liski, k volu Tomu in h kozlu Robesu. Vse po vrsti je objel okrog vratu in kričal:

„Razpočil se bom od sreče!“

„Pa ne tu v kravjem hlevu,“ je zaklical neki glas, „sicer ga bom moral spet snažiti.“

„Peter! Peter!“ je vzkliknil Jožef in skoči dobremu hlapcu na ramena. „Peter, tako sem vesel! Daj, pojezdi z mano v pomlad!“

„Počasi, počasi, moj dragi!“ se je smejal Peter Winkelmohlen. Nato pa je res skočil v sedlo in zdirjal s fantičem soncu naproti. Živina v hlevu pa je mukala in meketala za njima.

Zvečer so kot ponavadi skupno molili rožni venec in večerno molitev. Ko je bil Jožef že v postelji, je še enkrat pristopila k njemu mati in rekla:

„Sinko, jutri pride Bog v tvoje srce!“

Otrok je vzdrtel v svetem, tihem pričakovanju, v nedopovedljivi slutnji, kakršno more občutiti le otroška duša, ki naj sreča Boga. Tako drhtijo drevesa v obljemu pomladi.

Naslednji dan se je v duši tega otroka odprlo nebo.

S tako jasnim in odločnim glasom kakor Jožef de Veuster ni noben deček prisegel na krstno obljubo. Njegova pest je v trdem prijemu skoraj zdrobila vosek goreče sveče.

Nato pa je duhovnik dvignil hostijo iz zlatega keliha.

„Glejte Jagnje božje!“

Jožef, ali še veš, kako si po srebrni poti šel iskat Boga? Zdaj Bog prihaja k tebi po zlati poti svoje ljubezni.

Zveličar je prišel bliže. Zdaj je duhovnik obstal pred Jožefom, dvignil hostijo iz ciborija in jo položil otroku na jezik.

„Telo našega Gospoda Jezusa Kristusa naj ohrani tvojo dušo za večno življenje. Amen!“

Kakor v sanjah je Jožef našel svoj prostor v klopi. Z rokami si je zakril obraz in se ves, z vsemi željami in mislimi potopil v božjo dobroto in vsemogočnost kakor v poln vodnjak.

Šele čez nekaj časa je Jožef mogel moliti zbesedami.

„Daj, da umrem. Pusti me umreti!“ Nato pa se je spomnil: „Ne, ne umreti, ne umreti! Daj, da živim zate! Vzemi me, Gospod! Vzemi me! Vzemi vse, kar je moje! Vzemi kozla Robesa, najljubše, kar imam, če hočeš! Tebi ga podarim! Vse ti podarim!“

To deško srce, ki je jecljalo besede otroške ljubezni, je bilo le še čist žrtveni plamen, ki se je dvigal k Bogu.

V tej uri je dečku prvič kakor blisk šinila skozi srce misel, da

se bo nekoč popolnoma posvetil Bogu kot menih ali kot duhovnik. Nikoli prej ni mislil nato. Ali ga je Gospod poklical prav zdaj, ko mu je svetla luč razjasnila dušo? Bog ne govori s človeškimi besedami, in vendar duša čuti dih njegovega glasu.

Tedaj je Jožef izgovoril besede, ki naj bi jih pozneje pri zaobljubah potrdil:

„Če hočeš, Gospod! Tukaj sem!“

Zvečer je mati spet prišla k postelji svojega otroka:

„Jožef, tega dne ne pozabi nikoli!“

Fant se je z obema rokama oklenil matere okoli vratu, njen obraz tesno privil k sebi in rekel:

„Mati, zaupam ti skrivnost. Pa samo tebi!“

„Kaj pa imaš, otrok moj?“ je vprašala.

„Mati!“ je šepetal deček z vročimi ustnicami. „Mislim, da me

je Bog danes poklical. Moda bom duhovnik!“

Tedaj je mati vzdihnila in rekla:

„Kakor Bog hoče, fant moj. Toda najprej bodi dober otrok!“

Nato ga je pokrižala in odšla v izbo. Pred razpelom je sklenila roki. Bolečina se ji je zarezala v srce, ko je pomislila, kako kliče Bog njene otroke drugega za drugim spet nazaj. Osmim je podarila življenje. Dva ji je smrt ugrabila, ko sta bila še v zibeli. Najstarejša hči Marija Evgenija je bila že več let v samostanu. Pavlina je hotela za njo. Avgust je šel po veliki noči v šolo k loevenskim patrom, ker je hotel postati menih. In njen najmlajši! Njen ljubljeneček! Njen Benjamin! Tudi njega je Gospod poklical!

Mati se je ozrla na Križanega in rekla:

„Glej, dekla sem Gospodova. Zgodi se mi po tvoji besedi!“

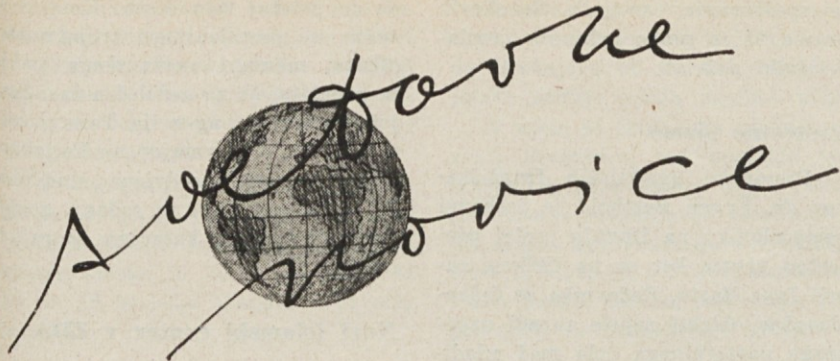
Med Slovenci v zamejstvu

Slovensko pastoralno središče v Trstu

Sredi februarja je tržaški škof Belloni z nekaj sodelavci ustanovil novo slovensko pastoralno središče v Trstu (v ulici Risorta 3). Za voditelja tega središča je imenoval duhovnika šuligoja in Vončino. To središče je v prostorih hiše „Marije Milostljive“.

Škof je omenil mnogovrstne pro-

bleme novega središča: diaspora, v kateri živijo ljudje, ki jim je središče v prvi vrsti namenjeno, a ki so večkrat brezimni, skriti in morda celo nasprotni Cerkvi; obširno področje, kateremu naj služi; nove izkušnje, ki nimajo v bližini nobenega primernege zgleada, majhno število potrebnih moči in sodelavcev; nepopolne strukture, brezbriznost... Novo središče ima namen graditi skupnost slovenskih vernikov v Trstu, ki imajo bivališče na tržaški mestni površini v mejah župnij, v katerih ni verske oskrbe v slovenščini.

Avstrijska Karitas za Poljsko

Avstrijska Karitas je začela pošiljati na Poljsko posebne darilne pakete s hrano. Na očitke, da na Poljskem ni lakote, je prelat Ungar, direktor avstrijske Karitas, odvrnil, da na Poljskem manjka živil in da hote njihova Karitas s temi paketi pomagati Poljakom do konca letošnjega junija. Živila pošiljajo v 3 različnih paketih, v katerih so mesni namazi, med, testenine, margarina, kava, kakao, čaj, moka itd.

Češčenje s plesom

Indijski katoliški duhovnik Francis Barboza (31) vodi posebno plesno skupino, ki poskuša v klasični hindujski plesni obliki „bharat natyam“ posredovati krščansko sporočilo današnjim Indijcem. Barboza meni, da ima ples svet in liturgičen pomen. Njegovi varovanci sedaj gostujejo z musicalom „Nrityanjali“, ki uporablja kalvarijski dogodek, mučeništvo sv. Štefana in Pavlovo spreobrnjenje. Kritiki hvalijo nastop ple-

salcev, zlasti pa njihov pogum, da so krščansko oznanilo prelili v tradicionalno indijsko izrazno obliko.

SP na Kitajskem

Kitajski evangeličani, ki ob pomoči katoliških prevajalcev že 8 let prevajajo hebrejska in grška sveto-pisemska besedila v moderni kitajski jezik, so v prvi nakladi natisnili 50.000 izvodov. Ta sv. pisma že prodajajo v Singapuru, Hong-Kongu in Tajvanu. To je prvi celotni prevod v moderni kitajski jezik.

Proti zatiranju vere v Litvi in Ukrajini

Predsednik angleškega zastopstva na zasedanju evropske konference o varnosti in sodelovanju v Madridu Willberforce je pred plenumom konference ostro kritiziral sovjetske oblasti, ker preganjajo in zatirajo vero v Litvi in Ukrajini. To preganjanje je, po njegovih besedah, naperjeno zlasti proti katoličanom. Obenem se je Wilberfosce zavzel za več-

je spoštovanje osnovnih človekovih pravic, ki so grobo kršene v „socialističnih“ deželah.

Protestno pismo

Provincial avstrijskih frančiškanov dr. Evgen Berthold je češkemu veleposlaniku na Dunaju poslal protestno pismo, ker so na Češkem zaprlji Jana Barto. Redovnika so češkoslovašne oblasti zaprle zaradi uspešnega pastoralnega dela med mladino. Berthold pravi, da poznajo Barto že nad 30 let in da ni storil nič napačnega. Nadalje pojasnjuje, da je bil skromen in pobožen duhovnik ter zelo cenjen v svojem redu. Potegoval se je le za po ustavi zagotovljeno svobodo veroizpovedi.

Papež o Poljski

28. marca so v Vatikanu objavili vsebino posebnega pisma, ki ga je papež Janez Pavel II. poslal poljskemu primasu kardinalu štefanu Višinskemu. Pismo je kratko, vendar v zelo resnem tonu poziva neodvisne sindikate Solidarnost in poljske oblasti, naj najdejo takšno skupno pot, da bodo Poljaki sami reševali svoje težave.

Pismo je mogoče razdeliti na 3 dele: sporazum, ki naj temelji na gdanskih dogovorih, zunanje nevarnosti in neodtujljiva pravica poljskega ljudstva, da samo rešuje svoja zapletena vprašanja in težave.

Papež jasno izraža solidarnost s poljskimi samostojnimi in samoupravnimi sindikati. Očitno so poslednji dogodki na Poljskem prepričali,

da je položaj zelo resen. Kmetje še vedno ne morejo imeti svojega sindikata, manevri varšavskega pakta se podaljšujejo za nedoločen čas. Sovjetska tiskovna agencija Tass poroča o „ozračju pred vstajo“ na Poljskem. Ostro napada neodvisne sindikate, češ da so oni krivi za sedanji gospodarski polom, iz katerega skoraj ni izhoda.

Novi islamski center v ZDA

Mohamedanci gradijo nov islamski center na severu New Mexica v ZDA. Stal bo 5 milijonov dolarjev. Največji del denarja bo prispevala Saudijeva Arabija. Novo mohamedansko središče bo baza za širjenje islama v ZDA.

Iz Vietnama

V zadnjih treh mesecih je vietnamska policija v mestu Hošiminh brez pojasnila zaprla 8 jezuitov in 1 škofijskega duhovnika. Že decembra lani je vietnamski režim prekinil uspešno delo nekega jezuitskega župnijskega središča in redovnike zaprl.

Obnovitev Sikstinske kapele

V Vatikanu nameravajo restavrirati znamenito Sikstinsko kapelo. Obnovo naj bi izvedli v 3 etapah. Najprej se bodo lotili preobnove fresk florentinskih in umbrijskih slikarjev na obeh straneh kapele. V 4 letih bodo obnovili 28 podob prvih papežev v nišah med okni in 14 Michelangelovih upodobitev Kristusovih

predhodnikov. Potem bodo 4 leta restavrirali strop te kapele, na kateri je Michelangelo mojstrsko naslikal zgodovinsko obdobje od stvarjenja do ponovnega pričetka življenja po vesoljnem potopu.

V Vatikanu predvidevajo, da bodo prenovitvena dela končali do 1993 in da bodo tako znamenite Michelangelove freske in dela umetnikov iz 15. in 16. stoletja zasijala v prvotni lepoti.

Arrupe spodbuja slovaške jezuite

Jezuitski general p. Arrupe je ob 50-letnici jezuitskega reda na Slovaškem poslal slovaškim sobratom posebno pismo, v katerem spodbuja k nadaljnjemu delu. Hvali njihovo zvestobo, vztrajnost, pogumno pričevanje in uspešno premagovanje nesčetih težav v tej preskušani deželi pod komunističnim režimom. Pohvalil jih je, da so kljub temu, da nimajo stalne hiše, skupnosti in stalnega ter povezanega delovanja, vztrajali v svojem oznanjevanju Kristusovega nauka. Nenehno so si prizadevali nadaljevati delo v razmerah, ki so se naglo spreminjale. Starejšim sobratom se je zahvalil za lep zgled. Slovaške jezuite je pozval, naj vztrajajo v svojem delu in ostanejo zvesti Kristusu, v upanju, je dejal, da bodo nekega dne sprejeli in cenili njihovo delo tudi v domovini.

Poziv Brežnjevju

Avstrijska veja mednarodne organizacije „Christian Solidarity In-

ternational“ je sovjetskemu partij-skemu in državnemu veljaku Leonidu Brežnjevju ob 26. kongresu sovjetske partije pisala posebno pismo.

V njem so člani tega gibanja pozvali Brežnjeva, naj spoštuje vero sovjetskih državljanov. „CSI“ nadalje omenja preganjanja kristjanov v SZ zaradi izpovedovanja vere, izključitve iz služb in študijev, razlastitev tisoče ruskih cerkva, zapiranja, ječe, taborišča in psihiatrične klinike.

Nestrpnost v Libiji

Libijski predsednik Gadafi nadaljuje s svojimi izzivalnimi izjavami in izrazi nestrpnosti, ki zelo vznemirjajo kristjane Bližnjega vzhoda, zlasti libanonske. Tako je v intervjuju za bejrutski časopis „As Safir“ dejal, da mora biti vsak pravi Arabec musliman. „Kdor je kristjan, naj prekliče svojo vero, če hoče ostati pravi Arabec,“ trdi Gadafi. Verski pluralizem, ki je značilen za Libanon (polovica Libanoncev je krščanska), je „anomalija“, v življenju tega naroda in „islam je vera arabskega ljudstva,“ trdi Gadafi.

Gadafi je že lani dajal podobne izjave, poudarjal prvenstvo islamske vere v arabskem svetu ter odkrito kazal svojo versko nestrpnost do libanonskih kristjanov, vendar je libanonski tisk zavrnil njegova mnenja in izjave. Tudi njegove tokratne nedopustne izjave in trditve so izzvale ogorčenje pri libanonskih kristjanih, ki pravijo, da je Gadafijev poziv arabskim katoličanom, naj prekličajo svojo vero, „brezprimerno dejanje kolonializma“.

Skrbi in spodbude poljskih škofov

Poljski škofje so se 11. in 12. marca zbrali na 178. plenarni konferenci. Na njej so razpravljali o zapletenem družbenem, političnem in ekonomskem položaju in o nalogah poljske Cerkve v tem nelahkem zgodovinskem obdobju. Poljake so povabili k zvestobi do domovine, pridnosti, umnemu gospodarjenju in medsebojnemu sodelovanju. Dotaknili so se tudi nalog novih delavskih sindikatov, pravic kmetov, dela mešane komisije škofov in predstavnikov oblasti...

V skupnem sporočilu, ki so ga izdali ob koncu konference, trdijo poljski škofje, da je sedanji poljski položaj občutljiv in zahteva, da vsi Poljaki, neodvisno od verskega, ideološkega ali političnega prepričanja skrbno, pametno in v miru delajo za napredek, ki so ga dosegli lanskega avgusta. Vsi naj mislijo na največjo vrednoto domovine — svobodo in neodvisnost. Potrudijo naj se, da na Poljskem ljudje ne bodo lačni. Vsi družbeni sloji morajo sodelovati pri družbeni in gospodarski prenovi. Samo tako bodo lahko Poljaki z lastnimi silami uspešno in trajno premagali sedanjo krizo.

Družbene skupine in državne voditelje škofje pozivajo k redu, disciplini in pametnemu ravnanju. „Naša domovina ne sme postati dežela nereda niti dežela političnih zapornikov. Vladati mora strpnost do verskega in političnega prepričanja. Vsi si moramo prizadevati, da bo v naši državi spoštovana zakonitost na vseh

področjih in da bo poljski narod kot takšen obstal in očeval te zakonitosti,“ opominjajo poljski škofje.

Tudi o kmetih pravijo, da imajo pravico združevati se v sindikate. Škofje in duhovniki se niso dolžni politično udeleževati. Ta naloga pripada katoliškim laikom.

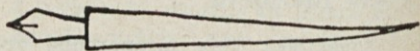
O mešani komisiji škofov in predstavnikov oblasti škofje pravijo, da so nekaj dosegli glede verouka otrok in mladih v državnih poletnih in zimskih kolonijah. Tudi vprašanje verske pomoči v bolnišnicah, domovih za ostarele, sanatorijih in zaporih so zadovoljivo rešili. Obljubljeno jim je tudi bilo, da bodo kmalu dobili dovoljenje za uvoz lista Osservatore Romano v poljskem jeziku. List bodo razdeljevali duhovniki.

Sporočilo poljskih škofov govori tudi o potrebi po ustanovitvi poljske dobrodelne ustanove Karitas, ki naj bi delila pomoč v hrani in zdravilih, ki jo Poljski pošilja Karitas iz drugih držav.

Ob koncu so se poljski škofje zahvalili papežu, da je sveta brata Cirila in Metoda imenoval za sozavetnika Evrope poleg sv. Benedikta.

Orgle za papeža

Zahodnonemški kancler Schmidt je papežu Janezu Pavlu II. daroval premične orgle z 11 registri. Te orgle bodo odslej uporabljali pri avdiencah na Trgu sv. Petra. Janez Pavel II. jih je blagoslovil v soboto pred cvetno nedeljo.

Novice IZ SLOVENIJE

„Pohujšanje“ v Sloveniji

Nadškof Šuštar je 22. februarja letos blagoslovil „Slovenski dom“ v Parizu. V poročilu o tem dogodku je „Družina“ prinesla sliko, ko nadškof mašuje z nanterkim škofom in Nacetom Čretnikom, vodjem slov. katoliške misije v Parizu. Iz tega je v Sloveniji nastal škandal, češ da se je nadškof fotografiral s Čretnikom, ki je bil med vojno v službi pri domobranski policiji. Nadškof je imel zaradi omenjene slike neke nevšečnosti, urednike „Družine“ pa je šinigoj javno okrecal.

Napad na Kuharića

Zagrebski nadškof je ponovno postal predmet napadov režimskega časopisja. Tednik „Novosti Osam“, ki izhaja v sklopu dnevnika Borba, je Kuharića obdolžil, da je njegovo početje že na robu protidržavne dejavnosti. Kuharić da je tipičen iskalec ravnotežja, ki pazi, da ne pride v opreko ne z oblastmi pa tudi da se ne zameri nacionalističnim in emigrantskim krogom, ki niso nikdar priznali sedanje Jugoslavije, še manj pa socialistične republike Hrvatske. Po pisanju tednika se Kuha-

rić skrbno pazi, da bi v svojih govorih in izjavah omenil socialistično Jugoslavijo ali Hrvatsko. Kadar govori o Hrvatski, nikdar ne pridene vzdevka „socialistična“. In to je v očeh pisca tipičen izraz prezira in sovraštva do sedanjega režima.

Nadškof Šuštar predaval na Dunaju

2. marca je nadškof Šuštar predaval v slavnostni dvorani dunajske univerze o prispevku Cerkve k mednarodnemu sodelovanju pod naslovom „Duhovne razsežnosti Cerkve — znamenja upanja“. V predavanju je metropolit razgrnil prizadevanja zadnjih papežev in katoliških škofov za evropsko sodelovanje. Uvodno besedo je povedal rektor dunajske univerze prof. Richard Plaschka, sklepno pa prof. Maleta, nekdanji predsednik avstrijske zvezne skupščine. Za glasbeni okvir je poskrbel Dunajski violinski kvartet.

Oddaljeni kristjani

...Bilo bi iz trte zvito, kdor bi še danes govoril o „vernem slovenskem ljudstvu,“ saj redno obišče nedeljsko mašo le 25 odstotkov slovens-

kega prebivalstva... Ena tretjina rojenih ne prejema krsta, polovica krščenih pa se več ne poroča cerkveno, polovica tistih, ki se udeležujejo priprav za otrokov krst, obhajilo, birmo ali za poroko, sodi v kategorijo oddaljenih kristjanov...

Četudi je res, da sodobni svet žaja po kulturnih vrednotah, mnogi slovenski duhovniki ugotavljajo za svoj kraj splošno brezbriznost za verska vprašanja tudi pri vernih, posebno pri moških je pogosto opaziti zadržanost, če že ne ravnodušnost, v razmerju do življenja v Cerkvi". V slovenski Cerkvi ni žive navzočnosti študentov in izobražencev, kar pa je dejavnih, skoraj popolnoma odpovedo pozneje v družinskem, družbenem in župnijskem življenju. „Teološki tečaji za študente in izobražence ne vodijo v živo občestvo Cerkve, prej v verski intelektualizem...“ Tudi vernemu slovenskemu izobražencu je mogoče pripisati kritičnost, cinizem, pomanjkanje ustvarjalnosti in strahopetnost. Tudi študent je „izrazito kritičen, hitro zagleda napake, ocenjuje probleme, ko pa se je treba vključiti v praktično dejavnost, se hitro umakne.“ Tako eni kot drugi niso dovolj soodgovorni in samostojni nosilci verskega življenja...

Iz vrst nedeljnikov je vedno več emigrantov v vrste obrobnih, od tod pa po bližnjici k oddaljenim in nevernim, tu pa se združijo na okopih in izstreljujejo v svoje nekdanje „domovanje“ ostre puščice svojih resolucij...

Prenekateri je prodal svoje prepričanje za „skledo leče“, koliko je

čudnega, prečudnega „skrivaštva“, polovičarstva, koristolovskih ulovljivk... in ko so emigrirali v vrste tistih, ki določajo javno mnenje, jih vse moti, povsod iščejo vrzeli, krivce, povsod odkrivajo madeže, iz muhe naredijo slona in se zgodi, da več ne ločijo zrno od pleve...

(Družina, 13 — 1981, str. 5)

Duhovniški svet ljubljske nadškofije

Na 1. seji DS 11. marca 81 je povedal uvodno besedo nadškof Šuštar, kanonik Vinko Vegelj je govoril o vlogi DS na osnovi cerkvenih dokumentov, sprejeli so pravilnik DS, o povezavi DS s škofijskimi duhovniki in redovniki je govoril kanonik Jože Kvas, za prihodnje seje pa so zbrali okrog 30 predlogov za obravnavanje. Nekateri se tičejo predvsem duhovnikovse osebe (duhovne vaje, prioritete v duhovniškem delu, razdelitev dela med duhovniki, duhovnikov prosti dan, prioritete ob premestitvah, možnost skupnega bivanja duhovnikov, duhovniški etos, medsebojni odnosi duhovnikov in osamljenost, pravična ureditev duhovnikovih dohodkov, posvetovalnica v pomoč duhovnikom, prizadevanje za lastno zrelost v odnosu do vseh, izobraževanje, upokojeni duhovniki in domovi zanje), drugi sežejo k sodelavcem duhovnikov (poklicna pastoral in osveščanje laikov za različne službe v Cerkvi, navzočnost redovnikov in redovnic v Cerkvi, bogoslovno in malo semenišče in skrb za poklice, izseljenci in izseljeniški duhovniki, katehistinje in njihova vprašanja),

tretje se nanašajo na dejavnosti (vo-
litve dekanov, sodelovanje duhovni-
kov z laiki, duhovna gibanja, male
skupine in delo z njimi, vizitacije,
pastoralne konference, liturgija, po-
močniki s strani ordinariata, duhov-
nikova skrb za cerkve in spomeniš-
ko varstvo, gospodinje v župniščih,
uvajanje otrok v krščanstvo, mate-
rinski dan v letu...).

Ustanovitev pastoralne službe pri nadškofijskem ordinariatu v Ljubljani

Nadškof šuštar je ustanovil Pa-
storalno službo pri Nadškofijskem
ordinariatu v Ljubljani in imenoval
za njenega voditelja Janeza Ambro-
žiča. Ta služba bo urejala pastoral-
no priložnost nadškofijskega lista, skr-
bela za pastoralni tečaj in pastoral-
ne študijske dneve, za delovne dneve
različnih svetov in ustanov, za os-
mislitev postnega časa, dekanijskih
konferenc, sodelovala pri pripravi
gradiva za razne tečaje (župnijski
pastoralni sveti, bolniki, mladina)
in slovesnosti (prvo obhajilo, birma
itd.). Spremljala bo pastoralne cilje
s sodelovanjem v verskem tisku. Lo-
tila se bo dela za izdelavo osnutkov
pastoralnih načrtov (župnijskih, de-
kanijskih, področnih, škofijskega).
Opozarjala bo na sodobne pripomoč-
ke v pastoralni, zbirala in objavljala
informacije o primernih pastoralno-
pomembnih člankih, razpravah, knji-
gah. Na voljo bo za posvetovanje
pastoralnim delavcem. Pri njej bo
mogoče dobiti vpogled in pregled čez
prizadevanja, snovanja, poskuse in
izkušnje raznih svetov in pastoralnih

delavcev v škofiji in Sloveniji. Ta
služba bo pomagala usklajevati in
uresničevati celotno pastoralno. Kole-
gij sestavljajo tajniki škofijskih sve-
tov pod vodstvom vsakokratnega taj-
nika ŠPS. Z delom je PS začela 4.
maja 81.

Razdelitev dekanije Kranj na tri pastoralne skupnosti

4. marca 81 je bil izdan odlok, s
katerim se dekanija Kranj razdeli
na 3 pastoralne skupnosti: pastoral-
na skupnost Kranj obsega zdaj 10
župnij, 17 duhovnikov in blizu 50
prebivalcev; pastoralna skupnost Tr-
žič ima 8 župnij, 9 duhovnikov in
nad 16 tisoč prebivalcev.
Dekanijske konference bodo vodili za
Kranj dekan Zdravko Bahor, za šen-
čur prodekan Martin Kočever in za
Tržič prodekan Anton Vidmar.

Vzklik „Mati Cerkev“ v litanijah MB

Kongregacija za zakramente in
bogoslужje je dovolila, da se sme v
litanije božje Matere vnesti vzklik
„Mati Cerkev, prosi za nas“. Slo-
venski škofje so to odločitev sprejeli
16. 3. 81. v Ljubljani. Novi vzklik je
treba vstaviti za vzklikom „Mati
Kristusova“. Pri petih litanijah naj
se tu odpojejo 4 vzkliki skupaj: Ma-
ti Kristusova, Mati Cerkev, Mati mi-
losti božje, Mati prečišta.

Umrl je bivši tržaško-koprski škof Santin

V Trstu je 17. marca 81 v 86.
letu starosti umrl bivši tržaško-ko-

prski in še prej reški škof Antonio Santin. Rodil se je 1895 v Rovinju, bogoslovje študiral v Gorici, med 1. svetovno vojno z goriškim semeniščem pribežal v Stično in bil tam posvečen 1918. Prva leta je služboval v Puli, 1933 je bil imenovan za reškega škofa, 1938 je po prisilnem odhodu dr. Fogarja prevzel tržaškoprsko škofijo in jo vodil do 1975. Škofov vikar za Slovence v Trstu dr. Lojze Škerl je o njem zapisal: Marsikak njegov korak je zamaglil način njegovega postopanja in skrb, da posveti vse svoje moči rešitvi istrskega problema, in to njegovo delo so marsikdaj imeli naperjeno proti Slovencem v njegovi škofiji. Bil je škof, a ni bil politik, čeprav je imel velikokrat opravka s politiko.“

Nadškof Šuštar — član papeškega sveta za družbena občila

Papež Janez Pavel II. je 4. marca 81 imenoval nadškofa Šuštarja za člana Papeškega sveta za sredstva družbenega obveščanja in sicer za dobo 5 let.

Umrli duhovniki

Stanko Jeglič

27. februarja je umrl v Ljubljani po dolgi bolezni prof. Stanko Jeglič. Rojen je bil v Ljubljani 1906, v duhovnika posvečen 1929, bil kaplan v Trebnjah, nato prefekt v škofovih zavodih, da se je na ljublj. univerzi usposobil za profesorja matematike. 1937 je začel poučevati na škofijski gimnaziji. Ko so Nemci pregnali za-

vod, je nadaljeval v Ljubljani, dokler niso 1945 komunisti šolo ukini. 1945 je nekaj časa upravljal župnijo Srednja vas v Bohinju, potem pa odšel v Rovte, kjer je izredno leto deloval, dokler ga niso komunisti 1948 vrgli v zapor. Po vrnitvi iz zapora 1956 je postal župnik v Preddvoru in tu ostal 18 let, vmes pa je bil še eno leto zaprt. Zaradi skleroze je šel potem v pokoj.

Franc Pustotnik

Ponovno zadet od možganske kapi je 28. februarja umrl v ljubljanski bolnišnici Franc Pustotnik, župnik v pokoju. — Rojen je bil 1. 1915 v Srednji vasi, župnija Sela nad Kamnikom, posvečen v Ljubljani 1942, kaplan v Šentpetru pri Novem mestu, v Vranji peči, v Zagorju, upravitelj župnij Sveta gora in Šentlambert, potem v Strugah in Loškem potoku, od 1969 do 1977 pa župnik v Šmarjeti pri Novem mestu. Zaradi bolezni se je tedaj župniji odpovedal in živel v župniji Lipoglav.

Bogomir Pušnjak

25. februarja je umrl Bogomir Pušnjak, župnijski upravitelj v pokoju. — Rodil se je 1902 v župniji sv. Lovrenc na Pohorju. Duhovnik je tudi njegov brat Rupert. Posvečen je bil v Mariboru, kaplanoval pri Sv. Vidu pri Ptuj, v Radljah ob Dravi, v Vojniku in Apačah, v Ribnici na Pohorju, župnijski upravitelj pa je bil pri Sv. Ožbaltu ob Dravi in v župniji Sv. Marko nižje Ptuja. 1965 je zaprosil za bolezenski dopust in bil 4 leta nato upokojen.

med nami v Argentini

Duhovne obnove

Pred velikonočnimi prazniki so bile po vseh slovenskih verskih središčih Vélikega Buenos Airesa duhovne obnove z duhovnimi govori in priložnostjo za zakrament sprave. V cerkvi Marije Pomagaj je duhovno obnovo vodil Matija Lamovšek, v San Justu msgr. Anton Orehar, v Slomškovem domu dr. Jure Rode, na Pristavi Albin Avguštin, v San Martinu Avguštin in Orehar, v Bariločah dr. Alojzij Starc, v Berazateguiju Janez Cukjati, v Hurlinghamu Orehar, v Slovenski vasi misijonar Rado Sušnik in v Carapachayu Bergant in Orehar.

Veliki teden

v cerkvi Marije Pomagaj

Na cvetno nedeljo je bil najprej blagoslov oljčnih vej in slovenskih butaric, potem procesija in sv. maša z branjem pasijona po Mateju.

Na veliki četrtek je bila ob 19 slovesna večerna maša, prenos sv. Rešnjega telesa in češčenje do polnoči. Najprej so imele molitveno uro žene, potem dekleta, nato moške in nazadnje

fantje. Mons. Anton Orehar, ki je vodil obrede vseh dni, asistirali pa so mu dušni pastirji, je pridigal o evharistiji v zvezi z našim današnjim življenjem.

Na veliki petek je bilo opravilo tudi ob 19.: branje božje besede in petje pasijona po Janezu, slovesne prošnje, češčenje križa in obhajilo. Msgr. Orehar je govoril, kako moramo dopolnjevati trpljenje Kristusovo.

Opravilo velikonočne vigilijske se je začelo ob 22.: slavje luči, bogoslužje božje besede, krstno bogoslužje in vstajenjska sv. maša. Msgr. Orehar je navezal na Jezusovo vstajenje misel o volji do življenja.

Udeležba rojakov je bila zelo številna že na veliki četrtek, največ pa jih je prišlo — kot prejšnja leta — na veliko soboto zvečer. Cerkev in dvorišče sta bila polna do zadnjega kotička. Pri obredih svetega tridnevja je pel Gallus pod vodstvom dr. Julija Savellija.

Duhovne vaje za fante

Duhovne vaje za fante so bile v Domu duhovnih vaj Mallinckrodt

(Ruta 3, km 39,50) od petka 10. aprila zvečer do nedelje 12. aprila popoldne. Udeležilo se jih je 40 fantov, vodil jih je Jože Bokalič.

Filozofski cikelus SKAS-a

Slovensko katoliško akademsko starešinstvo je tudi za letošnje leto organiziralo filozofski cikelus predavanj, ki so vsako zadnjo soboto v mesecu od 16. do 19. ure v mali dvorani Slovenske hiše in sicer od aprila do novembra. Univ. prof. dr. Milan Komar predava o Tomaževi etiki, prevedeni v jezik sodobne problematike (2. del).

Občni zbor Slomškovega doma

11. aprila je imel svoj redni občni zbor Slomškov dom v Ramos Mejiji. Po poročilih odbornikov in sprejemu mladih članov so člani izbrali novi obdor: Matevž Potočnik — predsednik, Franc Pergar — podpredsednik, Marjan Schiffrer — tajnik, Marjan Šušteršič — namestnik tajnika, Zdenko Hribar — blagajnik, Anton Lavrenčič — namestnik tajnika, Jernej Tomazin — prosvetni referent (in Tone Kržišnik), Lojze Lavrič — šolski referent, Franc Vester — združni referent, Ivan Makovec in Tine Bohinc — gospodarska referenta, Tone Javoršek in Lojze Kočar — priručitvena referenta, Marjan Loboda, Franci Schiffrer in Jože Cestnik — mladinski referenti, v nadzornem odboru pa sta Božidar Fink in Herman Zupan. — Odbor je začel aprila graditi dvorano Slomškovega doma.

Občni zbor Zedinjene Slovenije

V nedeljo 29. marca je bil v Slovenski hiši 34. redni občni zbor društva Zedinjena Slovenija. Po poročilu odbornikov je bil izvoljen za dobo 2 let naslednji upravni svet: predsednik arh. Jure Vombergar, podpredsednika Božo Stariha in Marjan Loboda, tajnik Emil Cof, blagajnik Janez Čeč, organizacijski referent Nace Grohar, odborniki: Janez Dimnik, Katica Dimnik, Frido Beznik — kulturni referent, Ignacij Glinšek, Andrej Goljevšček, Marjana Marn, Stanko Oberžan, Tone Oblak, msgr. Anton Orehar, Franc Pergar, Pavel Pleško — mladinski referent, Miloš Stare, Alojzij Šonc, Marjan Šušteršič, Beno Tičar, France Vitrih — šolski referent, prof. Tine Vivod, dr. Stane Žužek; nadomestni odborniki: Franc Lobnik, Stanko Jerebič, Jože Markež, Stane Mehle; nadzorni odbor: Tine Selan, Marjan Pograjc, dr. Jože Dobovšek ml.; razsodišče: dr. Jože Dobovšek st., dr. Milan Komar in dr. Anton Šimenc.

Občni zbor SLOGE

28. marca je imela Kreditna za druga SLOGA v Slomškovem domu, Ramos Mejía, svoj občni zbor. Poročila so podali predsednik šimenc, tajnik Kalin, blagajnik Amon, poslovodja Loboda in nadzornik Pograjc. Za poslovno leto 81 sestavljajo odbor: dr. Anton Šimenc — predsednik, Albin Kočar — podpredsednik, dr. Angel Kalin — tajnik, Avgust Jeločnik — namestnik tajnika, Ja-

V vinu je resnica. Ne pijte ga preveč, ker tudi od resnice lahko glava boli.

— — —

Napis na grobu: Vedno se je obračal po vetru, nekoč pa je nehalo pihati.

— — —

Končno spet podražitve! Bal sem se že, da nekaj ni v redu.

— — —

V nekatere hiše je vtkano življenje, v druge pa samo denar.

— — —

Na odgovornem položaju bi morali ljudje na vprašanja bolj odgovarjati.

— — —

Direktor delavcem: „Fantje moji pridni, sedaj greste pa vi trije v naš sindikalni domek na morju in ga boste lepo prebelili.“

— — —

„Ne mečite mi polen pod noge!“ je rekel direktor podrejenim. „Poškodovali boste karoserijo novega mercedesa.“

— — —

Direktor delavcem: „Danes sicer ni moj dan, za sprejemanje podkupnin, pa bom le naredil izjemo.“

nez Amon — blagajnik, Andrej Kovačič — namestnik blagajnika, svečovalci Ivan Ašič, Ignacij Grohar, Anton Kastelic, Peter Bergant in Rudi Gričar, namestnika svečovalca Stane Mehle in Franc Lobnik, nadzornik Marjan Pograjc, njegov namestnik Franc Horvat, upravnik Marjan Loboda.

Vem, da misliš, da razumeš tisto, kar sem po tvojem mnenju rekel, vendar nisem prepričan, da ti je jasno, da tisto, kar si slišal, ni to, kar sem mislil.

— — —

Stari oče vnučku: „Kaj bi bil pa ti rad, Jurček, ko boš velik?“

Vnuček: „Neupravičeno bogat.“

— — —

Direktor direktorju, ko se prebudi za pisalno mizo v uradu: „Grozno, sanjajo se mi je, da sem neposredni proizvajalec.“

— — —

Kako, ti spiš na delovnem mestu? Za kaj imamo pa sestanke?

— — —

Danes je težje razlagati stvarnost kakor pa sanje.

— — —

Koder hođijo vodilni namesto delavcev po kostanj v žerjavico, kostanja za delavce hitro zmanjka.

— — —

Če si visoko, lahko nizko misliš.

— — —

Čim več je malih bogov, tem bolj verjamem v obstoj pekla.

— — —

Včasih so rekli, da ima neumen kmet debel krompir. In bili so časi, ko smo imeli veliko debelega krompirja. Sedaj imamo kmetijske strokovnjake, krompirja pa ni. Kakšna škoda, da nimamo več neumnih kmetov!

— — —

V našem podjetju naletimo na besedo kritika samo še v križankah.

KJE JE KAJ

LETO 48

JUNIJ 1981

UVODNIK	Dolžnost pričevanja (-m-n)	321
	Poslanica s Slovenskega dneva 81	322
JUNIJSKI DOGODKI	Junijski spominski dan 1981 (Pavle Rant) .	324
	Utrinjajoče se zvezde (Karel Mauser)	328
	Angelčkom (Marjan Jakopič)	331
	Umrli smo... (Branko Rozman)	331
SLOVENSKA CERKEV	Romanje Slovencev v Rim od 19. do 21. mar- ca 81	332
NAŠA VPRAŠANJA	O pomenu naših ljudskih običajev (Božidar Bajuk)	337
	Nekdo, ki je naša neizbežnost (Alojz Rebula)	350
	Kaj pravite? (Lojze Kukovica)	353
SODOBNA VPRAŠANJA	Ob letu prizadetih (+ Alojzij Šuštar)	345
	Dva svetova (Franc Rodé)	348
	Kristus na gledališkem odru v Moskvi (Gre- gor Mali)	352
V DRUŽINI	Delovanje božjega Duha v zakonu in družini (Vital Vider)	360
	Skrivnost ljubezni (Slov. medšk. past. svet)	364
ZA MLADINO	Kako gledajo svetovni nazori na človeka in družbo? (Marko Kremžar)	366
LEPOSLOVJE	Nekje na Japonskem v aprilu (Vladimir Kos)	336
	Oče Damijan (Wilhelm Hünemann)	369
NOVICE	Med Slovenci v zamejstvu	372
	Svetovne novice	373
	Novice iz Slovenije	377
	Med nami v Argentini	381
HUMOR	Smeh od doma (s stisnjenimi zobmi!)	383

Malo za šalo, malo zares

„Možek, priznati ti moram, da znam skuhati samo golaž in vampe.“

„In kaj od obojega je tole na krožniku?“

— — —

„Ta naš znanec je požeruh.“

„Zakaj?“

„Kadar koli ga povabimo na večerjo, vedno pride.“

— — —

Skupina zdravnikov je zaprosila kolege, naj zapišejo v oporoki svo-

je možgane za raziskovalne namene. Prošnja se je končala: „Zahvaljujemo se vam za sleherni prispevek, pa naj bo še tako skromen!“

— — —

„Alkohol vam krajša življenje.“

„To je pa res: kako v krčmi ure beže!“

— — —

„Nič več nisi tako pozoren kot pred poroko.“

„Ali si že kdaj idela, da nekdo teče za vlakom, v katerem sedi?“

DUHOVNO ŽIVLJENJE

je slovenski verski mesečnik, ki ga izdaja konzorcij (msgr. Anton Orehar); urejuje uredniški odbor.

Editor responsable: msgr. Antonio Orehar — Ramón L. Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.

Registro de la Propiedad Intelectual No. 1.313.507.

Tiska Vilko s. r. l., Estados Unidos 425, 1101 Buenos Aires, Argentina.

POVERJENIKI

ARGENTINA: Dušnopastirska pisarna, Ramón L. Falcón 4158, Bs. Aires.
ZDA: Rev. Julij Slapšak, 6019 Glass Ave., Cleveland, Ohio 44103, USA.
Slovenska pisarna, Baragov dom, 6304 St. Clair Ave., Cleveland 3, Ohio 44103, USA.

KANADA: Ivan Marn, 131, Treeview Drive, Toronto 14, Ontario, Canada.

TRST: Marijina družba, Via Risorta 3, Trieste, Italia.

ITALIJA: Zora Pličanc, Riva Piazzutta 18, Gorizia, Italia.

AVSTRIJA: Naročnino pošiljajte Mohorjevi družbi v Celovec.

NAROČNINA

Naročnina za leto 1981 je 200.000 pesov.

DENARNA NAKAZILA NA NASLOV:

Antonio Orehar, Ramón Falcón 4158, 1407 Buenos Aires, Argentina.
Zunanja in notranja oprema DŽ in BS: Stane Snoj.

DUHOVNO
ŽIVĽENJE
1 • 9 • 8 • 1